

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ ХХІІІ

ТРАВЕНЬ — 1973 — MAY

Ч. 212

ІАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo. Lupul
P. O. Box # 203
Niagara on the Lake, Ont.
Victor Zwetkow
6465 — 43 Ave., Apt. 1
Montreal 410, Que.

В США:

Головний представник
Alex Konowal,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights, Ill. 60005

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J., 08525

Iw. Hrynkо,
416 Maple Ave.
Philadelphia, Pa., 19116

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warren, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У Зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

Листування з редакцією та
адміністрацією просимо
слати на адресу:

МОЛОДА УКРАЇНА
Box 40, Postal Station "M"
Toronto, Ontario, Canada
M6S 4T2

МОЛОДА УКРАЇНА

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: G. KRYWOLAP

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата: 12 чисел. — На два роки: 24 чисел.

У США:

12 чисел — \$5.00 (амер.); 24 числа — \$9.00 (амер.)

у Канаді:

12 чисел — \$5.00 (канадських); 24 числа \$9.00 (канадських)

Ціна одного примірника у США і Канаді: 50 центів.

В усіх країнах Південної Америки:

12 чисел — \$2.00 (американських); 24 числа — \$3.50 (америк.).

Ціна одного примірника: 0.25 amer. дол.

В усіх країнах Європи:

12 чисел — \$2.50 (америк. дол.); 24 числа — \$4.50 amerik. дол.)

Ціна одного примірника: 0.30 amer. дол.

В Австралії:

12 чисел — \$3.00 (австр. дол.); 24 числа — \$5.00 (австр. дол.)

Ціна одного примірника: 0.30 amer. дол.

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 25 канадських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті, підписані прізвищем або ініціалами автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: I. Франко, Б. Олександров, Н. Сандул, Л. Клименко, О. Пархоменко — Поезії. С. Петлюра — Українське Наукове Т-во у Києві. І. Гончаренко — Родина і школа як чинники національного виховання. А. Юрінський — Шкода, що ви не знаєте Валі... Д. Завертайло — Спогад про діда. О. Єременко — Захостлюючий твір. О. Дем'янчук — Рівноправність жінки. З одумівського життя і праці. Сторінка Юн. ОДУМ-у.

На обкладинці: Дитино моя. Г. Л. Петрушевич. 1957.

Іван ФРАНКО

ПРИТЧА ПРО ЖИТТЯ

Було се в Індії.

Степом безводним

Йшов чоловік. І враз напав на нього
Голодний лев. Побачивши звірюку
Ще здалека, почувши рик її,
Почав тікати чоловік щодуху.
Тікаючи, наскочив він нараз
На глибоченну балку. Не було
Часу вертати, не було де скріться,
А звір вже близько. Бачить чоловік,
Що зо стіни безодні, зо стрімкого
Скального обриву, худа берізка
В щілині виросла й вершок зелений
Понад безоднію к сонцю піднімає.
Не довго думаючи, він вчепився
За ту берізку; держачись руками
За пень її, повис над гирлом темним,
Аж поки, бовтаючи там ногами,
На щось твердого крихту не оперся.
Тоді аж відіткнув і дрож смертельна
Потроху втихла. І почав тоді
Сірома озиратися навколо,
Де він і що з ним?

Перший зирк його

Впав на коріння деревця, що в ньому
Була його єдина опора.
Що за притичина. Глядить: дві миши,
Одна білява, друга чорна, пильно,
Запопадно, і ненастально, й прудко
Гризути коріння того деревця,
Лапками землю поргають, працюють,
Немов наняті, щоб його підпору
Підгризти, підкопати, повалити.
І похололо в того чоловіка
На серці, бо в тій хвилі лев розжертий
Надбіг над пропасть, і його побачив,
І лютим ревом відгомін збудив.
Не міг його дістати, але люто
Глядів згори, скакав і землю гриз,
Ждучи, аж він угору знов підлізе.

І глянув вниз у пропасть чоловік,
І бачить, що на дні тієї балки
Страшна гадюка в'ється і широко
Пащеку рознімає, жде лише,
Щоб він упав для неї на поталу.
Померкл в голові у чоловіка,
За серце стисло, і холодним потом
Все тіло облилось.

Та враз почув,

Що те, о що опер він ноги, якось
Ворується. Зиркнув, аж пробі! Се
Гадюка звита у клубок, що в щілині
Дрімала. Рад був скрикнутъ чоловік,
Та голос в горлі задушив переляк.
Рад був молитись, та тривога вбила
Побожну думку. Наче труп холодний
Він висів, певний, що в найближчій хвилі
Коріння миші підгризути, гадюка

У ногу вкусить, сил його не стане,
І вниз він упаде, змії в пащеку.

А втім — о диво! На гілках берізки
Побачив той нещасний чоловік
Гніздо чмелів. У щільнику малому
Було там трохи меду, а чмелі
Всі полетіли в поле за пожитком,
І закортіло чоловіка того
Покушати меду. Він всіх сил добув,
Піднявся трохи вгору, і устами
Досяг щільник, і сссати його почав
І враз немов рукою відняло
Йому від серця. Солодощі меду
Заставили його про все забути:
Про льва, що вив йому над головою,
Про миші, що його підпору гризли,
І про дракона, що внизу грозив,
І про гадюку, що у стін сичала
Про все, про все забув той чоловік,
Найшовши в тих краплинах медових
Несказану, високу розкіш раю.

Готама Будда, Азії світило,
Очима духа бачив сю пригоду
І своїм вірним так про неї мовив:
"Сей чоловік, брати, — то кождий з нас.
Життя важке, природа нам ворожа
І тисячі пригод і небезпек
З усіх боків усе нас оточують,
Як того мужа, що там в бальці висів.
Голодний лев над нами — то є смерть;
Дракон внизу — то вічне забуття,
Що кожного нагрожується пожертви,
А миши, чорна й біла, — день і ніч,
Що ненастально вік наш підгризають,
А та гадюка під ногами, братя,
То наше власне тіло непостійне,
Слабе і хоре, що нам в кождій хвилі
Назавсідги відмовить може служби.
А та берізка, за яку вчепивши,
Міркуємо спастися від заглади, —
Се людська пам'ять — щира, та коротка.
Нема нам виходу із того горя,
Нема рятунку. Та одно лиш нам
Лишиться те, чого ніяка сила,
Ніяка нам пригода взяти не може:
Се чиста розкіш братньої любови,
Се той чудовий мід, якого крапля
Розширює життя людське в безмір,
Підносить душу понад всю тривогу.
Над всю турботу із-за діл минущих —
В простори повні світла і свободи.
Хапайте сквано краплі ті, брати!
Бо лиш в тому, що серце ваше чує,
Чим груди повні, чим душа живе,
У розкоші любови і бажання,
В братерстві, у надії, у змаганню
До вищих, чистих цілей є ваш рай".

УКРАЇНСЬКЕ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО В КИЄВІ

У Києві 11 травня 1907 р. засновано "Українське Наукове Товариство у Києві", об'єднання українських науковців.

Гадаємо, що нашим читачам буде цікаво прочитати огляд Симона Петлюри, в якому подано думки засновників товариства, цієї визначної події в українському житті дореволюційної Росії, який подаємо з рубрики "З Українського життя" в журналі "Україна", червень 1907 р., Київ.

Ред.

Значним фактом в житті українського народу треба визнати заснування "Українського Наукового Товариства у Київі".

В момент формування національної свідомості українського народу, в момент перетворення його з несвідомої маси, з нації "тутешніх", "місцевих людей", або — в кращому разі — з "хахлов" у свідомих своєї приналежності до певного національного колективу одиниць, заснування такого товариства являється якраз на часі. Викликане новими потребами нашого національного життя Українське Наукове Товариство може відіграти величезну роль як наукову, так і громадську. Той, хто пригадає, як стоїть у нас справа з українознавством, як певним комплексом наукових дисциплін, так чи інакше зв'язаних з українським народом, поставлених з вини центрального уряду російського і власного національного безсиля в неможливе становище, той, хто пригадає, яке значення має національна наука в справі національного пробудження і розвитку нашого народу, той, звичайно, оцінить благодійну вагу в цій справі систематичної наукової діяльності Українського Наукового Товариства.

Поведена стало, в консеквентно-витриманому національному напрямку ця діяльність в значній мірі може спричинитись розробленню українських наукових дисциплін і загатити ті прогалини, які утворилися в науці через ігнорування українознавства. Останнє, як показав проф. М. Грушевський в своїх статтях "Справа українських кафедр і наші наукові потреби"¹⁾, вимагає до себе пильної уваги з боку окремих учених дослідників і цілих наукових інституцій. Є деякі галузі українознавства — що уявляють з себе майже непочатий край. Інші вимагають синтетичної роботи біля себе. При існуванню українських катедр розроблення обох наукових галузів українознавства по університетах могло би бути більш-менш забезпечене. Але як заведення цих катедр являється покищо питанням, практичного вирішення якого не має ніяких даних сподіватися в найближчому часі, то єдиною інституцією, яка може допомогти в цій справі, являється Українське Наукове Товариство, яке головною метою своєї діяльності ставить: "наукові розсліди на полі українознавства і ознайомлення громадянства зо всіма сторонами минулого й сучасного життя України"²⁾. Сконцентрувавши біля себе україн-

ських дослідників з різних галузів українознавства, київське наукове товариство, при вмілій організації своєї наукової роботи, може стати інституцією, надзвичайно корисною для національно-культурного розвитку нашого народу, аналогічно по своїм заслугам до Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Маючи все це на увазі, ми не можемо не висловити бажання найширішого успіху новому товариству в його діяльності і почуття признання ініціаторам його. З другого боку той факт, що на чолі нового товариства стають такі визначні наукові українські діячі, як проф. М. Грушевський, являється порукою дальнього розвитку товариства і продуктивної наукової праці його на користь рідного краю.

Покищо наукове товариство встигло тільки зорганізуватись і приступити до вироблення програми своєї наукової діяльності. Схема останньої в головних рисах подана була в докладі проф. Грушевського, відчитаного на першому зібранні товариства (29 квітня с. р.). На думку автора доклада:

"Українське наукове товариство мусить мати перед очима подвійну мету, вказану йому і його статутом і тими обставинами, в яких задумує воно розвивати свою діяльність: по-перше — організацію наукової роботи, по-друге — популяризацію серед суспільності здобутків сучасної науки.

Наукова робота має розвиватися по змозі у всіх областях науки, а перед усім — у сфері українознавства, то значить, в тих областях наукової роботи, які роз'яснюють нам минувшість і сучасне життя українського народу і його території. Організація наукової роботи в цих напрямках вимагає певної спеціалізації, а власне — поділу на секції наукових сил Товариства. Відповідно до завдань, які собі становить Товариство, найбільш практичним здається випробуване вже й іншими аналогічними інституціями групування в трьох секціях.

В секції історичній, для історії з помічними науками, археології, етнології, історії права, історії штуки, взагалі і особливо для історії України, її археології, етнології і т. д.

В секції філологічній, для мови, історії літератури й народної словесності, української і загальної.

В секції математично-природничій, для наук математичних, природничих і лікарських, взагалі, і в спеціальнім приложення до українського народу й України.

До секцій належить наукова робота в зазначенчих вище і споріднених з ними областях. В них

¹⁾ Літературно-Науковий Вісник, 1907 року. I—III кн.

²⁾ Рада № 100 "Перші збори Українського Наукового Товариства в Києві".

мають обсуджуватися наукові праці, внесені до Товариства, оцінюватися й ухвалюватися роботи, призначені для публікацій Товариства. Організуються вони тим способом, що кожному членові Товариства дається право записатися до котрої-небудь секції Товариства і брати участь в її заняттях: в інтересах якнайскорішого розвитку наукової роботи треба зараз же, як цей плян буде прийнятий, оповістити всіх членів Товариства про це. Для координування наукових заняттів секцій з загальним життям Товариства, до ради Товариства, з правами голосу, мають входити голови секцій, або вибрані замість них делегати. Подробиці устрою й діяльності секцій має означити інструкція, вироблена спільно секціями й затверджена зборами Товариства.

Для організації наукових заняттів у певних областях науки, які вимагають ширшої участі робітників не тільки з Товариства, а і з-поза нього, при секціях повинні організовуватися наукові комісії, як помічні, організаційні органи їх. Хоч загалом це вже належить до діяльності секцій, проте не можна не піднести тут потреби зформування двох комісій, дуже потрібних уже зараз, в перших же початках діяльності Товариства. Це комісія етнографічна, для народньої словесності (фольклору) і етнології при секціях історичній і філологічній, дуже важна з огляду на велику масу матеріалу й потреби згруповання коло його збирання й оброблення робітників з-поза Товариства. Друга, ще потрібніша з огляду на теперішні обставини українського життя — це комісія мовна, при секції філологічній. Пекучі питання вироблення і приведення до можливої одностайності українського правопису, граматики, термінології і взагалі певних принципів літературної мови роблять її невідмінно потрібною. і через те засновання цих двох комісій треба б в принципі ухвалити тепер же, разом з заснованням секцій, і оповістити про це членів, щоб заздалегідь гуртувати для них наукових робітників.

Так само вважав би я потрібним ухвалення в принципі, щоб Товариство, скоро тільки наукова робота проявить себе в нім, приступило до видавання наукового видавництва, яке б подавало наукові праці й реферати членів і служило б свідоцтвом його наукового життя, по-друге — приступило б до організації з'їздів українських наукових діячів, які б могли бути дуже корисними і в різних справах більш практичної натури, і послужити сильним і успішним способом на те, щоб викликати живіший науковий рух також і по інших частинах України.

Щодо популяризації науки, то тут, поліщаючи діло раді й секціям товариства, належало б висловити бажання, щоб уже від осені Товариство могло б приступити до організації публічних викладів, поодиноких лекцій і цілих серій їх, особливо з сфери українознавства, а для цього потрібно оповістити членів про такий плян і просити тих з них, які б взяли на себе читання таких лекцій, аби завчасу сповістили раду Товариства про свій замір і подали програми своїх викладів,

аби рада могла завчасу добути дозвіл на ті виклади.

Другою такою точкою в популяризації науки, на яку мусимо звернути увагу Товариства та зохотити своїх членів до роботи в тім напрямі, було б приготовання підручників — і загального характеру, і особливо — з українознавства, з тих областей його, в яких ми ще не маємо українських підручників — як історія українського письменства, географія і статистика України і т. п.".

Подаючи запропоновану головою нового товариства схему майбутньої діяльності останнього і згоджуючись в загальних рисах з нею, ми не можемо не зауважити в ній великого пропуска. Доклад проф. Грушевського не згадує про економіку України і про потребу заснування при товаристві окремої секції, призначеної спеціально для вивчення економічних відносин на Україні. А між тим заснування економічної секції через загальне зацікавлення в наші часи економічними науками і через лихий стан вивчення економічних відносин на Україні являється річчю просто таки небайдужою.

Минаючи чисто наукове значення докладного вивчення економіки української, заснування такої секції має і певне практичне значення з національного погляду. Не треба забувати того, що наші національно-політичні домагання, напр. автономії України, в значній мірі мають свою базу в економічних потребах української території. Вияснити останні в докладних фактах, цифрах і висновках являється *conditio sine qua non* живучості і реальності того постулату, який ми висловуємо і в реалізації якого ми бачимо певну юридичну гарантію нашого національного розвитку. Покищо ми не можемо сказати, щоб постулат автономії України був справді зрозумілим для широких мас українського народу, щоб потреба цього нашого національного домагання свідомо відчувалась українськими масами, щоб, нарешті, останні висновки, квін-есенція тієї аргументації, до якої ми звертаємося, боронячи наше домагання, були відомі не тільки в літературних колах, а й далеко поза ними. Це — факт, перечити якому певно ніхто не буде, як не буде також ніхто перечити й тому, що та аргументація автономії України, про яку так часто доводиться читати в українській пресі, власне кажучи, далі загальних фраз, а в кращім разі, поодиноких аргументів наукового значення, до окремих пунктів національної програми ще не пішла. Вимагаючи для себе автономії України, ми повинні аргументувати цей постулат доказами не тільки національно-культурного, але й юридично-економічного характеру, не тільки тим, що при здійсненню цього постулату, ми, мовляв, зможемо невпинно розвиватися в нашему національно-культурному житті, але ще й тим, що автономія України забезпечить певними юридичними нормами розвиток нашого господарського життя, розвиток продукційних сил нашої країни, який, власне кажучи, і являється основою базою і для культурно-національного розвитку. Не дивлячись

на всю вагу з національного погляду вивчення економічних відносин на Україні, справа з цим стоїть досить зле і вимагає великої синтетичної роботи біля себе, яка не під силу поодиноким особам і може бути виконана тільки цілою науковою інституцією, колективними зусиллями цілого кола наукових діячів. От через що Українському Науковому Товариству, яке головною своєю метою ставить вивчення сучасного життя України у всіх його проявах, треба звернути особливо

пильну увагу на згадану сферу українознавства, знайомлячи з висновками своїх дослідів в цій справі і широкі маси українського народу, От через що треба побажати, щоб і пропозиція члена Українського Наукового Товариства д. Н. Василенка, який, згоджуючись з докладом проф. Грушевського про організацію і план наукової діяльності товариства, разом з тим пропонував заснувати окрему секцію — правничо-економічну, була принята товариством.

Іван ГОНЧАРЕНКО

РОДИНА І ШКОЛА ЯК ЧИННИКИ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ

(Закінчення)

Фактори душевного розвитку.

Я вже згадував про спадковість дитячої психіки. Щоб успішно керувати виховним процесом, конче треба знати закони душевного розвитку дитини, бо вся педагогічна наука основується на психології. Сучасна психологія стверджує, що душевний розвиток дитини відбувається під впливом двох факторів: спадковості з одного боку та впливів оточення з другого. Ще до недавна були спречання про ролям того й другого фактора. Були т. зв. нацивісти, цебто прихильники виключної ролі спадковості в людині, але були й емпіристи, які не признавали спадковості, надаючи виключну вагу впливам оточення. Нарешті, запанував погляд, який твердить, що психічний процес це є взаємодія, синтеза обидвох цих факторів.

Але що слід розуміти під спадковістю і що саме успадковує дитина? Німецькі психологи й педагоги спадковість називають багатством людини. І дійсно, дуже багато одержує дитина при народженні від своїх батьків або через них від попередніх поколінь. При народженні дитина має різні природжені обдаровання, темперамент, розумові здібності, волеві здатності й багато різних нахилів, уподобань, різних інстинктів. Все оце існує глибоко в підсвідомості людини і творить т. зв. глибинну психологію. Все те багатство є почасти дар Божий, а також результат індивідуального досвіду попередніх поколінь родоводу. Цей досвід напластуванням відкладається в глибинах підсвідомого і впливає на поступовання людини, іноді визначає її долю.

Коли ми говоримо про виховання дитини, то маємо на увазі не ою глибинну психологію, на яку ми не всилі впливати, а психологію т. зв. периферійну, психологію індивідуального розвитку дитини. Ця індивідуальна психологія даної дитини, хоч коріння має в підсвідомому, але розви-

вається виключно під впливом оточення й цілеспрямованих виховних заходів. Це і є емпіричний індивідуальний досвід даної людини або, як кажуть, життєвий її досвід. І цей індивідуальний досвід також відкладається пластом у глибинах підсвідомого і перейде у спадок у вигляді певних нахилів. Іноді в поступованні людини, чи то нас самих чи наших учнів, спостерегаємо якісь незрозумілі дивні потягнення. Не завжди ми самі можемо пояснити таке своє поступовання. Тож треба думати, що таке дивне поводження, то є прояви діяння отих підсвідомих сил глибинної психології людини, над якими вона не панує.

На підставі оцих законів спадковості в сучасній психології твердо встановлено, що "акти мислення не вивідні, цебто вони не можуть бути генетично пояснені із життя сприйняття і образів оточення. А це значить, що духовне життя людини також не вивідне, цебто воно не рожиться й не твориться під впливом оточення. Але те оточення конче потрібне для його розвитку як середник чи ґрунт. "Це є теорема, — підкреслює проф. Зіньківський, — надзвичайної ваги і для психології дитинства і для педагогіки. Вона уточнює функцію емпірії в духовному розвитку, підкреслює різнородність і взаємозалежність їх." (Проблеми виховання в світлі християнської антропології.)

Отже, як зерно, доброго чи поганого ґатунку, потребує для свого проростання фізичних умов — повітря, ґрунту, вологости, світла — так і душевні складники дитини для свого розвитку потребують соціального оточення, потребують вражінь із оточуючого життя. Тому, що душа дитини багата як на добре, так і на злі, негативні заложення, то вона в процесі росту виявить ті з них, для яких знайде ґрунт серед оточення, в якому перебуває. Коли оточення морально здорове, придержується правил християнської любо-

ви й доброзичливості, то вражіння з такого оточення викличуть до розвитку й росту оті позитивні, божеські заложення в душі дитини. Коли ж навпаки — то проростуть низькі, хижі, зоологічні інстинкти — себелюбство, жорстокість, злоба, ненависть, заздрість. Ось у цьому вага оточення, в якому перебуває дитина і яке постачає їй матеріял у вигляді вражінь і образів.

У психології дитинства розрізняють три етапи розвитку. Кожний із цих характеризується іншою поставою дитини до внутрішніх психічних процесів. Перший етап то є раннє дитинство до 6-7 років. Увага дитини в цей час зосереджена на внутрішніх процесах. В перші місяці дитина вдосконалює свої змисли як слух, зір, дотик і учиться володіти ними. Пізніше вона збагачує свою пам'ять, уяву, зміцнює увагу й волю. Це все набуває дитина в процесі ігор і забав. Тому нам, дорослим, слід серйозно ставитись до дитячої гри і не перешкоджати їм, пам'ятаючи, що то є школа дитячого внутрішнього достигання.

Другий етап то є старше дитинство, від 7 до 13 років. За час першого періоду дитина настільки окріпла психічно (злагодила свою пам'ять, досить розвинула уяву, увагу й свою волю), що тепер увагу свою переважно зосереджує на зовнішніх явищах. ЇЇ тепер більше цікавить оточення. Першим таким оточенням є товариші в школі й особа вчителя. Відтепер, переважно, дитина починає набувати життєвого досвіду. Як та губка воду, так дитина жадібно сприймає все, що чує й бачить навколо себе. Тому, що сучасне суспільне оточення надто недосконале, тому, що серед нас панує зло, деморалізація, а душа дитини все це сприймає безкритично — в цьому всьому є велика загроза деморалізації наших дітей. І тому так важним є навчання релігії в наших парафіяльних школах. Наука релігії дасть дитині моральний критерій. Вона якщо не все це зрозуміє, то відчує своїм чистим серцем, як то повинно бути. Отже наука релігії може направити те зло, яке дитина бачить навколо себе. Згадуваний уже К. Ушинський казав: "Сучасна педагогіка виросла виключно на християнському ґрунті і для нас нехристиянська педагогіка є річ не до подумання — безголова потвора і діяльність без цілі, підприємство без збудження в минулому і без наслідків у майбутньому. Все, чим людина, як людина, може і повинна бути, подано цілковито в божественній науці й вихованню лишається тільки закорінити вічні істини християнства." (Про моральність у руському (українському) вихованні.)

СПІВЧУТТЯ

Висловлюємо наше щире співчуття п. Григорієві Ярошевичу і його синові Ярославу сприводу смерті дружини і матері св. п. Антонини Ярошевич, відомої піяністки, вчительки гри на фортепіано та громадської діячки.

Редакція і адміністрація "М. У."

Нарешті третій етап це є юнацькі роки, вік від 13 по 20-22 роки. Тут знов міняється постава дитини, і вона переключає увагу свою знов на внутрішні переживання. Відбуваються помітні зміни як фізичного, так і психічного порядку. Фізично юнак посилено росте, набуваючи рис мужності, а юнка — рис жіночості. В характері помітні прояви власної волі. Юнака ображає, коли до нього ставляться, як до дитини. Він хоче бути дорослим. Тому помітна неврівноваженість поступовання. Він або по-давньому буде слухняною доброю дитиною, або ж виявляє неслухняність, любить сперечатись і то тільки тому, що хоче показати, що він уже не дитина. Тому слід уважно і з розумінням ставитись до цих напівдорослих дітей і поводитись з ними помірковано.

Також щодо фізичних змін організму, і то особливо важливих, слід уважати статеве дозрівання, яке починається, приблизно, з 13 років. Таке дозрівання несе з собою посилену активність чуття, особливу чуйність до всього, що відбувається навколо і в самому юнакові. На все дивиться й оцінює юнацтво крізь рожеві окуляри любовного захоплення. В надрах організму вперше пробуджується нова сила статевого чуття, ерос. Нещасна ота юність, коли оця нова сила так і залишиться голим потягом неперетвореного тваринного інстинкту. Це означало б, що та людина не здатна піднятись вище тварин. Але ж людина поставлена значно вище, вона створена на образ і подобу Бога і тому займає, повинна здати проміжне становище між світом тварин і Богом. І ось піднятись на таке становище й помогає оце еротичне чуття. Нова сила опромінює любов'ю всіх і все навколо себе. Юність хоче добра не тільки для себе, а й для всіх, хоче жертвою служити всім. Вона легко захоплюється високими ідеями. І часто в цю пору юнак чи юнка виробляє собі програму на все життя. Про важливість оції юнацької пори К. Ушинський говорить так: "Ми вважаємо період від 16 до 22 року найбільш вирішним. Тепер якраз завершується період утворення окремих уявлень і, якщо не всі вони, то значна частина іх групуються в одну сітку, досить широку, щоб дати рішучу перевагу тому чи другому напрямку як в думках людини, так і в її характері. Якщо якась висока ідея або благородна страсть керували в цей час остаточним формуванням матеріялу в уяві, то багато ще може бути направлено: багато облудних чи брудних асоціацій дитинства будуть відкинені; із багатьох "байдужих" у моральному відношенні виплеться щось високе і, нарешті, розумні й благородні стремління візьмуть гору. В огні, який огріває її оживляє юність, відливается характер людини." (Педагогічна антропологія. Ч. 1.)

У цю пору юнацтва педагогам слід бути особливо чуйними, треба проявити педагогічний такт і допомогти їм вийти переможно із цього тривожного і непевного стану. Коли в цю пору в душі юнака відбувається переоцінка цінностей, а під впливом еросу душа спрамована до висот прекрасного, ідейного, то завданням педагога є під-

хопити ці стремління і дати потрібний матеріял для їх зміцнення і закріплення.

Школа.

Коли ми говоримо звичайно про школу, то маємо на увазі перш усього навчання, цеобто передачу учням певної суми знань з різних наук. Наші парафіяльні школи тут, в умовах еміграції, мають специфічне завдання, а саме: ми хочемо дати нашим дітям пізнання свого народу й самих себе. Тому на перше місце мусить бути поставлена справа виховання. Мусимо збудити в наших діях глибокі чуття й переживання, які тісно зв'язали б їх з історичними переживаннями, долею і недолею свого народу. Історію нашого народу, душу його слід найперше пізнати серцем. Сухі знання, які сприймаються тільки розумом, мало дають покорму для патріотизму. Чуття, які мають джерелом глибоке серце людини, можуть бути розвинені тільки тоді, коли людина живе серцем, коли вона переживає все те, що сприймає. А це все свідчить про те, що в наших навчальних програмах мусимо дати час і місце такому матеріалу, який давав би оті потрібні переживання й тим формував би душі наших дітей. Таким матеріалом я вважаю різного роду дитячі гри, забави, пісні, танці тощо. Все це обов'язково наше українське. Отже в навчальних планах мусимо відвести їм принаймні 1 год., особливо в перших двох клясах.

Далі. Ми, здається, вперше в нашій історії маємо змогу в оцих вільних країнах, як США й Канада, розбудовувати наше національне шкільництво. Також казав я, що кожна національна школа має в засадах свою національну педагогіку. Засадами нашої педагогіки є релігійність, демократизм і толерантність, що відповідають нашій духовості. Тому то ѿ наша школа та навчання в ній повинні бути просякнуті духом релігійності, справжнього демократизму й толерантності. Що означає ось така атмосфера в школі, яка, на мою думку, характеризує нашу національну школу й найкраще забезпечує виховання українського типу людини? Воно означає, що навчання релігії повинно бути обов'язкове й займати чільне місце в школі. А також, що релігійні моменти, значення їх в історичному житті нашого народу, мусять бути підкреслювані всіма педагогами і в усіх дисциплінах як мова, література, історія, географія. Скажімо, в історії чи географії згадуємо Почаївську чи Києво-Печерську Лаври. Обов'язково тут же слід підкреслити учням, яке значення мали ці святыни в житті нашого народу, які є легенди про ці святыни тощо. А коли вивчаємо Шевченка, пояснити, що він був і є найбільшим сином українського народу, глибоко розумів душу його, а був же він людиною глибоко релігійною, майже в кожному своєму вірші згадує про Бога.

Але релігійна атмосфера в школі має ще й інше, психологічне значення. Душевне життя надто складне. Для п'євоцінного розквіту цього життя потрібний гармонійний розвиток і співідія всіх складників. Коли ж якась сфера занедбана, напр., чуття чи розум чи воля, то настає роз-

ладнання в душевних функціях, а це дає тяжкі наслідки. Особливо це стосується релігійної сфери. Проф. В. Зіньківський називає її "центральною силою" душі. Він каже: "В дитячій душі нормальний розвиток релігійної сфери виявляється дуже важливим для душевного здоров'я всіх інших сфер душі. Дитина потребує такого світорозуміння, при якому все для неї має свій зміст, все спрямовано до Творця і Отця Небесного. Релігійні образи в душі дитини помагають розгорнутися країшим поруham її душі, зсередини обігривають і просвітлюють її. Школа, яка не хоче мати діла з релігійним чуттям дитини, яка штучно ізоляє чи заперечує ці чуття, така школа ігнорує, не використовує для себе велику творчу силу." (Проблеми виховання).

Але стверджуючи велике значення релігії для виховання дітей, проф. В. Зіньківський тут же добавляє: "Річ не в тім, щоб школами завідували священики і навіть не в тім, щоб в програмах було відведено багато годин закону Божому. Все це може бути, але може й не бути — і не в цьому суть ідеї церковної школи. Суть її в тому, щоб школа була внутрішньо просякнута релігійним духом, щоб вона по духу своєму вела дітей до церкви й релігії, а не від неї, щоб вона зміцнювала й розвивала релігійні запити дітей, а не вбивала й спотворювала їх. Релігійна сфера має центральне значення в ієрархії душевних сил і нема жадної психологічної потреби для посилення релігійної сфери обов'язково давати багато релігійного матеріалу." (Проблеми виховання. Стор. 262.)

Отже та чи інша атмосфера в школі має виключне виховне значення. Для нашого національного виховання є важко, щоб та атмосфера в школі відповідала нашему старожитньому християнському світогляду. Про створення такої атмосфери повинен дбати весь педагогічний колектив школи.

Не буде багато говорити про другу зasadу нашої школи — демократизм. Це є так само давній-прадавній принцип нашого національного світогляду. В основі його лежить шанування людини, її особистості. Особистість же людини є розуміння метафізичне, в ній якраз закорінено образ Божий, дар Духа Святого.

Тому, шануючи той образ Божий, мусимо шанувати гідність цієї маленької ще людської істоти. Це чуття гідності в наших діях мусимо ростити й зміцнювати, щоб викорінити оте негідне, прищеплене нам чуття меншевартості.

Мушу на цьому зупинитися й звернути вашу особливу увагу. Це є недавня вада нашого національного характеру і закорінена вона в нас глибше, ніж ми думаємо. Я не раз спостерегав, як наши люди в розмові з росіянами охоче й якось угодливо переходять на російську мову. Теж саме роблять і галичани в розмові з поляками. Чи можна після цього дивуватися, що наші діти тут говорять по-англійському й якось соромляться своєї української мови. Чи не ми, старші, дємо їм приклад до цього?

Чуття меншевартості є новотвір у нашій психіці, явище 19 й 20 ст. ст. Воно прищеплене нам

нашими понезолювачами поляками й москалями, які все своєї національне вивищують, а наше по-нижують, висмівають чи й забороняють. При за-бороні нашої національної культури — як роз-вітку, так і вивчення її наступними поколіннями — ми (переважно інтелігенція) виростаємо без-батченками, а виховані в чужих школах своїх окупантів, уважаємо їх культуру своєю власною й вищою в порівнянні з тими залишками своєї національної культури, якими ще жили народні маси. Отже, як поневолений народ ми заплатили велику данину руїною своєї національної психі-ки, національної гідності й гордости. Бо ще у 18 ст. наші предки почували себе вищими від москалів. Академік Пипін в історії російської лі-тератури стверджує, що "в Києві ставились до московських людей з деяким презирством як до людей малокультурних (невежественних)". Ав-торитет власної держави, національної непідлег-лости має велике значення для розвитку націо-нальної гідності. Без своєї держави почуваємо себе неповноправними, підлеглими, а це й родить чуття меншевартости. Майже у кожному з нас це чуття є й діє підсвідомо. Нашим завданням є свідомо поставитись до цього і цілеспрямовано поборювати його. Поборювати ж його слід глиб-шим вивченням своєї культури, яка покаже нам, що ми не є безбатченки, що маємо свою націо-нальну індивідуальність і що ми не біdnіші за інших.

Звідси мусимо зробити педагогічні висновки. Багато інстинктів заложено в дитячій душі і всі вони намагаються себе виявити. Головним же інстинктом є прагнення утвердити свою гідність і добитись визнання її від других. Коли ж цього нема, коли гідність людини ігнорується, тоді, як твердить психологія, розвивається чуття меншевартости, затрачується віра в себе, в свої сили й здатності. "Коли батьки чи взагалі виховники постійно критикують і ганьблять дітей, пригні-чують їх самостійні пориви до самоствердження, там, — каже проф. Шнайдер, — виростають ді-ти забиті, позбавлені мужності."

Отже батьки й вчителі повинні мати чуття міри ласки й суворости до дітей, уміти сполучи-ти високу вимогливість до них з чулістю, піклув-ванням і повагою до них. В цьому й полягає секрет доброго виховання.

Ів. Гончаренко

ПОДЯКА

Лука Кислюк з Ніагара Фалс пожертвував на ОДУМ сто доларів.

Щпро дякуємо за щедрий дар.

ГУ ОДУМ-у
в Канаді

Борис ОЛЕКСАНДРІВ

1933

Матерям

Це остання хлібина, остання...
Очі горем налиті вщерь.
Батько й діти не їли зрання,
Це остання хлібина, остання...
Після неї — голодна смерть.

Плаче й крає, мов соломинку,
Пильно дивиться дітвора.
— Тату, їжте ось цю шкуринку,
Майте жалю до нас `крапліну —
Умирать вже вам пора...

Взяв шкуринку дідусь і плаче.
І старечча рука тремтить...
Сиве око, сліпє, незряче,
Але серце його козаче,
Б'ється рівно і хоче житъ...

Стали кожному крихти в горлі,
Спазми в горлі. Немає слів.
А над хатою — клекіт орлій
А на вигоні трупи чорні.
Там, де саваном сніг білів...

ПРИВІТАННЯ

Дорогий Ювілянте, шановний пане Левченко! Залишивши свою рідну Україну тридцять років тому, Вам прийшлося "Об'їхати землю навколо, проплисти океани й моря" і відзначити 65-ий рік Вашого життя далеко від дорогої Вам Черкащини, далеко від чарівного Дніпра та його мальовничих берегів.

Залишивши, не з своєї волі, свою родину, Ви наполегливою працею зуміли придбати собі другу родину, яка сьогодні зібралася тут, а ім'я їй — УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА.

Дозвольте ж нам, від імені придбаної Вами родини, від імені Ваших придбаних синів, дочок та внуків, організованих в нашій молодечій організації, передати Вам якнайкращі побажання.

Всі ми будемо просити Всевишнього, щоб Він подав Вам сили та здоров'я дочекатися того дня, коли своє 100-ліття будете відзначати на рідній Черкащині під тихий плескіт Дніпра та шепіт верболозів у Незалежній Українській Соборній Державі.

Многих Вам Літ!

За Управу Філії ОДУМ-у в Монреалі:

Ігор Ромас — голова Філії
Ніна Вусата — заст. голови
Гала Радюк — Секретар

Анатолій ЮРИНЯК

ШКОДА, ЩО ВИ НЕ ЗНАСТЕ ВАЛІ . . .

— Чого ж ти надувся? Мені — сімнадцять років. Мама моя, ти ж знаєш, учити мене в каледжі не зможе. Інша справа, якби не помер був батько... А так... що ж мама заробляє? На харчі й мешкання ледве вистачає, а де вже там за каледж платити!

— Та що ти мені все про матір? Ти про себе кажи: інженершою скортіло бути!...

— І як тобі не соромно отаке говорити, Юрку!

— У Валіних очах блістіли слізози. — I подумай про свої претенсії: чи ти ж мені хоч раз коли про одруження говорив? Не так собі, жартуючи, а всерйоз, так, як про це належить говорити?...

— О, розуміється: ти б ще хотіла, щоб я на коліна став і очі молитовно вгору закотив...

— Е, не будь вже такий в'їдливий. Не виню ж я тебе, а тільки пригадую те, що ти й сам знаєш. Бо хоч би й старався був по всій формі — то що з того? Чи ж я не знаю, що батько твій спить і бачить тебе лікарем, із практикою і власним кабінетом?... Та й мати твоя теж. Вони трісли б з досади, якби ти одружився за мною. Де ж пак! — “Кар’єру собі перетяг”!...

Це була свята правда: не далі як минулого тижня мати моя довго повчала мене (батько — так той зразу: “Не смій!” — і ніяких більше розмов), як багато молодих хлопців і дівчат нівівчать своє життя, одружуєчись у 17-18 років і цим гальмують собі дальнє навчання і взагалі кар’єру.

— Злидні, суцільні злидні й щоденна сварка — ось що чекає молодят, які одружаються ще на шкільній лаві!

І вже для повної ясності, як “крапку над і”, додала:

— У всякому разі я не змогла б дивитися на таке свинство!

Усе це швидко перебігало в моїй голові. А проте кортіло десь, у чомуусь “відігратися”.

І я з притиском сказав:

— Сподіваюсь, що ти мені повернеш мої фота: я не хочу, щоб “пан інженер” розглядав їх та кпив з мене.

— Твої фота не належать панові інженеру, і він не має жодної потреби їх розглядати. Але, якщо ти вже так хочеш, я їх, звичайно, тобі віддам. Тільки... шкода, що ти такий нудний... Я досі не знала. Ну, бувай здоров!...

Валя рвучко рушила з місця, і в такт її кроків застукало мое серце.

Прийшовши додому, я виразно собі усвідомив, що повіся зле, невдячно і некультурно. Я пригадав собі вичитану десь фразу, яка мені відразу зaimпонувала своєю глибокою рацією: “Не маєш права вступати з людиною в дружбу, якщо не вмієш по-дружньому розійтися”.

Я вирішив стрінутися з Валею наодинці ще раз,

нібито, щоб відібрati свої foto. Насправді ж почував себе ще дуже з нею, потребував її бачити, розмовляти.

Валя зустріччю не була ні здивована, ні надто врадувана, так ніби іншого не сподівалася з мого боку. Говорила не гніваючись, тільки ще з більшою дозою “менторства”, хоч була в її тоні й поблажливість і щирість — відгомін дружби.

— Я не можу піти наперекір матері. Вона для мене — все. I, врешті, вона має цілковиту рацію: дотепер вона доглядала мене кругом. Останні десять місяців, уже без батька, дослівно вибивалася з сил, щоб я могла вчитись і не ходила б обірвана. То чи не мушу я їй віддячити, піклуватись тепер нею? Чи не вбила б її своєю відмовою вийти заміж, коли в цьому заміжжі вона бачить рятунок від злиднів?... Та й те подумай: тебе ось батьки вчити муть далі в каледжі. А мені цю змогу може дати сьогодні тільки шлюб з інженером Горицьким. Він сам поставив це на перший плян! Взагалі, ти якийсь смішний. Наче тобі не сімнадцять років, а п’ятнадцять, як було на початку нашого знайомства. Ти повинен розуміти, що між нами була лише дружба, звичайна школярська дружба і школярські мрії... Невже ти не можеш цього зрозуміти? Такий великий виріс і... (Тут Валя потягнулась до мене). Нахилися ж трохи, я тебе поцілую!

Після цієї зустрічі, йдучи додому, я вже не мав у душі гніву чи досади. Валя напевно мала рацію! Почував лише до когось і до чогось терпкий жаль.

А вдома я відчув непереборну потребу розповісти комусь про Валю — цю найкращу в світі дівчину — і, розповідаючи, пережити заново два роки нашої чудової дружби, що так ралтово уривається... Але кому розповісти? Батьки проти Валі, а друга поблизу не було.

Наступного дня субота, в школу йти не треба. Я почував себе й далі “наповненим Валею”, потребую про неї говорити. I ось рука потягнулася до пера.

**

Вперше я побачив Валю, коли вона прийшла записатися до нашої школи.

Була перерва, учні повиходили з класу у коридор. Проходячи повз кабінет принципала*), я побачив незнайому русячу дівчину, що виходила з кабінету і казала секретарці:

— То я почну завтра. А де буде моя кляса?

*) Англ. principal — директор школи.

Секретарка дружньо взяла дівчину за руку і підвела до дверей нашої клясі.

Другого дня вранці я побачив русяvку за столом недалеко від мене. А по двох-трьох днях я знов про Валю все: і що вона була з новоприбулих*), і що перед цим два роки жила в Нью-Йорку, що не любить як хтось "розмазня", і що зовут її Валя Скородуб.

Я зного боку не хотів бути в боргу і розповів їй про себе й моїх батьків (останнє, здається, зовсім без потреби). У всьому я казав правду. Ale щодо віку свого збрехав: сказав, що мені шістнадцять років, хоча в дійсності був однолітком Валі — мав п'ятнадцять.

Брехня ця незабаром виявилася, і Валя почально постукала пальчиком по моєму чолі:

— Якщо виявлю брехню ще хоч раз, то дружбі нашій — кінець!

А між нами вже була тоді дружба, що виросла — коли мова про мене — мабуть, з певного шоку, з подиву й пересердя, що Валя була не така, як інші дівчата. Насамперед, Валя демократично носилася з своїм українством. Це мене попервах дуже неприємно вражало: ну навіщо в школі гукати через увесь коридор: "Ю́рку, зайди за мною завтра — підемо разом в "Ukrainian school". Навіщо всім знати, що вона українка (ще й мене туди тулити!) і родилася поблизу чудової ріки Дніпра! Хіба мато в світі чудових рік?... На, он та блакитноока Трудочка народилась в Бувардапешті, над самим Дунаєм, але ж не чваниться! Взагалі — навіщо так підкresлювати своє національне походження?

Спочатку я був навіть певний, що її, Валю, за це не злоблять ні учні, ні вчителі. А воно чомусь так не сталося: чи тому, що вона дуже добре вчилася, чи тому, що була дуже товариська й активна в житті кляси й цілої школи. А може тому, через що і я до неї щораз дужче прив'язувався: була Валя найкраща дівчина в світі!

Я, розуміється, і без неї знов, що я українець за походженням, і вдома, з батьками, навіть розмовляв по-українському. Але книжок українських майже не читав, аж поки Валя мене до того не принудила. І в українську суботню школу потягla.

Ага! Я хотів ще сказати про те, як було з моїм батьком. Він деколи починав говорити до мене по-англійському (мабуть, хотів "практикуватися"). Ale його англійська вимова була така жахлива, що я не раз йому казав: "Батьку! Як маєш так калічiti по-англійському, то ліpше говори до мене по-українському! Я все розумію."

Дивно, що Валя (вона була при цьому) мене за це не похвалила. Лише засміялася і сказала: "Мої батько й мати по-англійському "ні бе, ні ме"! I додала: "Але я стараюсь їм допомогти"...

Отже хотіла й тут мене "вколоти"!

*) Новоприбулий — новий імігрант до США, по II світовій війні.

ВІДПОЧИНКОВИЙ ТАБІР

Юного ODUM-у в Канаді

відбудеться цього року
на оселі Православної громади
"КИЇВ", біля Торонто

від 15 до 29-го липня. — Молодь від 6—18 р.

За інформаціями звертатися:

227 Indian Rd. — Missasauga, Ont.
ODUM CAMP
L5H 1R4 — Tel. 274-2249

Але її погроз і попереджень, щоб ніколи не збрехав, я тоді не на жарт злякався.

Справді, якби дружба з Валею обірвалася, — з ким же я ходив би тоді на сковзанку? З ким би змагався у пливацькому спорті? З ким, нарешті, вправлявся б в українській розмові, в українській літературі і т. ін.? Бо відстати в цім від неї я вже не хотів нізацьо.

І я більше їй не збрехав, а наша дружба міцніла, маючи найбільше опертя в спільному захопленні спортом.

І ось на спорті ми ледве не розійшлися в різні сторони.

Було це так. За почином Валі в нашій школі організувалася волейбольна дружина з дівчат. Валя стала її капітаном. Досі в нашій школі була лише хлоп'яча дружина, та й то малоактивна бо хлопці злебітьша впавляли бейзбол і баскетбол. Валя ж безтимно любила волейбол і намовляла мене організувати волейбольну дружину хлопців.

— Найдалі за два місяці я викличу тебе на змагання. Гляди, щоб не осоромився! — попередила мене Валя.

Я спочатку взяв це за жарт. Коли бачу — в рекреаційній залі висить розклад спортивних змагань і в ньому чорним по білому:

РІЗЛВЯНИЙ ВІКЕНП-ЗМАГАННЯ ХЛОП'ЯЧОЇ І ДІВОЧОЇ ВОЛЕЙБОЛЬНИХ ДРУЖИН.

Отакої! Розгойданість і неакуратність наших хлопців усім відома: то той не приде на тренінг, то іншого чортма. Словом, у повному складі за два місяці ми тренувалися не більше як два рази.

Тим часом Валю з її дівчатами я щосуботи

бачив біля волейбольної сітки: їх шістка тренувалася не аби як!

Розуміється, в змаганнях дружина Валі виграла. Але суддя напевно не був об'єктивним — це була думка не тільки моя, а всіх хлопців.

Та на цьому справа не скінчилася. Не пригадую вже з чиєї ініціативи, почалася організація волейбольної дружини "Гайскул іст" — збірної дружини середньошкільників східної половини міста, за зразком ще раніше створеної збірної "Гайскул вест".

І от, уявіть собі: від нашої школи до "Збірної" прийняли не хлопця, а дівчину, прийняли моого суперника — Валю!

Це вже було неподобство: ніколи ще я не чув, щоб у "Збірній" поруч хлопців грава дівчина! Очевидно всі і все були в змові проти мене — спеціально, щоб ця Валя могла задаватися!...

Шкільний рік тим часом кінчався. Я був лихий, як біс, хоч Валя кепкувала з мене незлісно, радше весело жартуючи і не забуваючи, наприклад, на шкільному передвакаційному вечорі відмовляти танців іншим, щоб натомість танцювати зі мною.

А проте я вирішив Валі "помститися" — виїхати з міста на ціле літо, нічого їй не сказавши.

"Вийду до дядька в Боффало так, щоб вона їй не знала, де я подівся. Попереджу батьків і найближчих друзів, щоб їй не казали, як про мене питатиме. А сам аж до вересня не обзвиватимусь. Нехай поскучає! А то вже справді думає, що без неї я й дня не проживу!"

У дядька в Боффало був синок Костя, мій одноліток і великий аматор волейболу. У них навіть за хатою власна сітка й волейбольний майданчик був. Два роки тому я влітку там гостював і з Костиком та його товаришами часто на тім майданчику бавилися м'ячем. Та й озеро поблизу було гарне, щоб у плаванні вправлятися.

Тож, крім "помсти", мій виїзд до дядька мав ще спортивно-тренувальну мету: "Треба її, цю задавацьку Валю, насамперед перегнати в спорті.. З першого ж дня, прибувши в Боффало, почну з Костиком тренуватися у волейболі і плаванні. Восени, як повернусь, ще побачимо чиє буде зверху!"

Свій намір я реалізував цього разу дуже настійливо і енергійно. Костик спорт дуже любив, і був прекрасним мені партнером.

Коли я в перших днях вересня вернувся з Боффало, Валя зустріла мене питанням: — Де це ти пропадав усе літо? А запалився як!.. Перепроси ж мене за те, що так довго не показувся...

І підставляє мені свою щічку.

Я зовсім не так уявляв собі нашу зустріч після двомісячної розлуки. Скільки разів я малював собі таку картину: тон легкої зневаги, забудьковатого непомічення, кпини з минулого — ЦЕ Я; ніжна турботливість, заглядання ввічій запобігливий тон, змарніле личко (наслідок важких переживань розлуки!) — ЦЕ ВОНА.

Шкода, що ви не знаєте Валі! Якби ви щоч раз її бачили, то я не потребував би вам

ТАБІР ОДУМ-У В МІННЕСОТИ

відбудеться

від 4 до 18 серпня 1973 р.

В СІБЛЕЙ СТЕЙТ ПАРК
ВІЛМАР — НЬЮ ЛОНДОН

Зголослення приймаються
до 15-го липня.

Інформації та реєстрація:

Mrs. Daria Lysyj
427 N. Westwood Drive
Minneapolis, Minn. 55422

ТАБІР ВЛАШТОВУЄ ФІЛІЯ ОДУМ-У
МІННЕСОТИ.

Запрошуємо одумівців та одумівок з
далеких і близьких філій.

оповідати, як затремтіло мені в грудях і пішли шкереберть усі мої пляни гордої пози. Я був навіть такий нерозважний, що зробив напад на Валіні уста.

Але тут вона блискавично смикнулась геть і на віддалі двох кроків зробила мені ручками "довгого носа".

Так почався другий рік моєї дружби з Валею, коли нам було вже по шістнадцять років. Валя стала вже шанувати мене як спортивця, бо перевоналася, що я не змарнував перебування в Боффало: чергові змагання хлоп'ячої волейбольної дружини (під моїм капітанством) з дівочою принесли мені заслужену перемогу.

Але наша дружба мусіла перейти ще один іспит.

Я вже згадував, що за намовою Валі ще попереднього року вступив до суботньої школи українознавства. Валя була в цій школі в сьомій, тобто передостанній класі. Мене ж прийняли тільки до п'ятої, пообіцявши, якщо я буду пильний у навчанні, то в середині року мене переведуть до шостої. Однак не перевели, хоч я й був пильний. Отже й цього року мене від Валі розділяла віддалі "двох клас вниз". Валя не хотіла вірити, що це непорозуміння, що вчителі до мене несправедливі. А одного разу "пальнула" в мене таким закидом:

— Соромився б отак пасти задніх! Видно, "каміксами" зачитуєшся, а до "Кобзаря" й не заглянеш!...

Я аж почервонів від болю, завданого мені цими словами. І вмить згадав, що тижнів зо два

ТАБОРИ ОДУМ-У В ОСЕЛІ "КИЇВ" 1973 РОКУ

ТАБІР ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-У

Дата: 30 червня до 14 липня. Юнаки й юначки від 15 років.

ВСЕОДУМІВСЬКИЙ ВИШКІЛЬНО-ВИХОВНИЙ ТАБІР ЮНАЦТВА ОДУМ-У США Й КАНАДИ

Дата: 14 липня до 28 липня. Юнаки й юначки від 13 до 19 років.

Програма табору опрацьована так, щоб дати можливість членам Юного ОДУМ-У засвоїти й здати вимоги одумівських проб.

Табір обмежений до ста учасників.

ВІДПОЧИНКОВО-ВИХОВНИЙ ТАБІР

Дата: 28 липня до 18 серпня. Юнаки й юначки від 7 до 17 років.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Дата: 18 серпня до 25 серпня. Юнаки й юначки від 14 років життя.

Аплікацію на всі табори, крім табору виховників Юного ОДУМ-У, разом із завдатком у сумі \$15 вислати на адресу оселі. Оплата за табір \$75 за два тижні, велика знижка за довший час перебування у таборі. Аплікації приймаються до 15 червня 1973 року. Ви своєчасно будете повідомлені про рішення ОДУМ-У у справі Вашої аплікації. Аплікацію на табір Виховників Юного ОДУМ-У можна отримати у місцевих філіях.

Обов'язково зазначте, у якому таборі/таборах Ви будете перебувати.

Адреса оселі: ODUM RESORT CENTR, Inc.
Box 40, RFD 1, Accord, N. Y. 12401. Phone (914) 626-7715

тому признався був Валі, як я сплутав у письмовому завданні в класі Шевченкову баладу "Причинна" з його ж таки "Тополею". Тепер, виходило б, Валя обернула мою щирі "сповідь", щоб мені докоряті!

"Hi, я цього їй не подарую!" — сказав сам до себе. І два тижні по цьому з Валею не розмовляв.

І що ж ви думаєте? Я виграв, слово чести!

Бо по двох тижнях Валя раптом підійшла до мене і схопила однією рукою за гудзик блузи, а другою за вухо.

— Чи ти не захворів на голову?! Кажи мені зараз отут, що ти нечесний і просиш вибачення. Тричі кажи!

Я не припускаю, щоб на земній кулі був десь такий хлопець, що не відчув би першорядної пріємності, коли пальчики Валі тягнуть за вухо, а її чудесне розгніване личко наближається і ось-ось діткнеться...

Зо мною, власне, так і сталося: Валя за хвилину покинула мое вухо й гудзик і обома руками обхопила мене за шию.

Шкода, дуже шкода, що ви не знаєте Валі: ще можете не повірити, що коли її погляд уп'явся в мої очі, то в ньому можна було прочитати ясно:

"Ти не тільки нечесний, а таки ще й справді хворий на голову! Бо хто ж сердиться за правду?!"

Кажучи щиро, я досі не знов, що замирення таке солодке.

Після цього ми півроку не сварилися. Ходили завжди впарі, в школі нас прозвали "Нерозливівода". До дня Валіних народин я ще наперед у своєму щоденнику вписав таке:

"Через усі колючки і перешкоди простувала вперед, щодалі міцніючи, наша дружба. Вона така сонячна, як червневий день, і дзвінко-радісна, як лісові струмочки спраглому мандрівникові. Перетривавши два роки, наша дружба перетриває все життя..."

**

I ось... раптом така несподіванка: сімнадцять років Валіних — це щось зовсім, зовсім інше, ніж сімнадцять років моїх. Я ще хлопчиксько, вона доросла. Вона може й потребує вийти заміж... Особливо, як трапляється "добрий жених".

Валіна маті так і висловилася::

"Жених добрий: інженер, самостійна людина, працює за фахом". Вона, мовляв, Валю не силує, боронь Боже! Але Валя сама розуміє, що треба матері допомогти. Вона ж вже не маленька: сімнадцять років...

Нічого не поміг* мій чудовий запис у щоденнику. Сімнадцять дівочих років не завжди можуть жити сонцем червневого дня і дзвоном лісових струмочків.

Данило ЗАВЕРТАЙЛО

СПОГАД ПРО ДІДА

З усіх усюдів поверталася моя рідня на хутір, з якого її вигнали під час розкуркулення. Дід повернувся першим, бо сторожував на шахтах недалеко від хутора. Коли ми приїхали, він прийшов до нас. Привітався з батьком і матір'ю. "А це твої?" — запитав, показуючи на мене його брата. — "Так", — кивнув головою батько. Ми стояли босі, з позбиваними пальцями на ногах, з облупленими від сонця носами. "Як звешся?" — запитав він мене. — "Данило", — кажу. — "А ти?" — звернувся до брата, — "Петро", — відповів той.

— Це ваш дідусь, — сказала нам мати. На тому знайомство скінчилось. Йому не сподобалося, що наш собака Жульбарс гавкає на нього. Це понижувало його гідність, і він сказав, що з цього собаки не буде діла, бо не розбирається на кого гавкати.

На другий день він знову прийшов. Почувши, що ми до батька й матері звертаємося "на ти", дуже обурився. — "Не страміть ви мою роду. Як будете казати батькам "ти", то я з хутора з'їду і не вважайте, що я ваш дід." Я пояснював йому, що "ти" — це одніна, а "ви" — це множина. "Ти мені антімонії не розводь, бо як дам тобі оції однини, — показав на ковіньку, — то будеш пам'ятати до нових вінників." Через деякий час він спітав мою батька, чи й досі ми тикаємо йому. Батько відповів, що менший вже каже "ви", а Данило (себто я), не зве ні "ти", ні "ви". Справді, я довго уникав говорити "ви", або "ти", але згодом таки почав звертатися до батьків на "ви".

Одного разу дід поманив мене пальцем. Я підійшов. "Памятай, щоб я тебе більше не бачив розхристаним. На те коло сорочки гудзики, щоб застібатися, так всі порядні люди роблять. То тільки комсомольці ходять розхристані, їм завжди гаряче."

Якось оповів він мені, що землю цю, що навколо хутора, купив його дід (п'ятсот десятин), які потім розділив між синами. "Ото бачиш, де два берестки, і далі аж до Тернової, а від Тернової по балці до Вишкови, потім по річці аж до хутора Водяна, а там аж до Мануїлівки, то теж наша земля буде, хоч і не дуже врожайна, але для пасовиська добра. У нас земля була родюча, але з неї колгосп усі соки висссав." Він узяв у жменю грудку землі й показав мені. "Бачиш, як вони виссалі її?" — I мені здалося, що ця земля справді без соків. — "Але за два-три роки, — потішав дід, — ми її зробимо родючою." Взимі він теж приходив до нас майже щодня. — "Ходив оце на "озимину подивитися, боюсь, щоб снігу з неї не змело — вимерзне. А як сніг до весни долежить, то тоді хліба будуть такі, що кинь шапку — не впаде." А на другий день знов ішов дивитися, чи не змело снігу з посіву. — "Ху,

ну й мете ж, світу білого не видно", — казав, входячи в хату.

"Ви ж учора ходили дивитися", — казала мати. — "To було вчора, а я хочу знати, як воно сьогодні." Потім спітав у матері скільки я клясів закінчив. Мати відповіла, що шість, він подумав трохи, а тоді: "Добре, земля не любить дуже грамотних. Вона любить розумних і чесних. Грамотні повірються до города і на рудники. Чекатимутъ, щоб хтось дав їм карбованця за працю. А ми тут самі собі господарі. Ми ж по золоті ходимо, тільки бери й користайся. Грамоти трошки треба знати, щоб комісари, або в учрежденії нас не дурили. Ану, підійди сюди", кликав мене. Я підходив, він гладив мене по голові. Волосся аж бреніло, бо мати стригла нас під гребінець і воно було схоже на покоси сіна. — "Ото ще в революцію, — говорив дід, — я читав "Кобзаря", і це мені багато дечого вияснило. Коли мене питали за ким я, за білим, чи за червоними, то я казав, щоб вони провалились, а другі за ними не зачепились. Нам треба властив строгу, але свою."

Я й тепер не знаю, що він розумів під "своєю" владою. Певно уважав, що на нашему хуторі він мусить правити, а на іншому такий, як він.

Із Жульбарсом дід скоро примирився, бо той вже не гавкав на нього, а хоч і гавкав, то тоді, як дід уже був далеко і вдавав, що не чує.

"Як ви його звете?" — спітав він мене.

"Жульбарс", — кажу.

"Тай тяжко ж вимовити, можна язика поламати. А ви його кличте Жучком. О, Жучок, це друге діло!" — Ми все намагалися, щоб Жульбарс дав лапу дідові, але він підгинав хвоста й ліз у кубло. Проте, одного разу він таки дав йому лапу. Після того дід уже не питав, як ми його називаємо. Казав, що доброго собаку маємо — харчів дармо не переводить.

Дід любив, щоб усі працювали і не гаяли часу без роботи. "Нема що робити, то кожух мни, а так не сиди", — казав він. — I бувало, побачивши його у вікно, я схоплювався і починав щось робити, аби не попасті в дідову неласку. "Привчай дітей до роботи й до землі", — повчав він мою батька. Брав мене до кузні, і хоч мосі допомоги там і не треба було, заставляв мене роздувати міх. I я роздував. А що був малій, то він підставляв мені пеньок під ноги. — "Ти на вогонь не дивись, дивися на ковадло, все чогось навчишся. А навчишся чогось, його за плечима не носити." — Казав батькові брати мене в поле, щоб я привикав ходити за плугом.

I я ходив. Батько за плугом, а я за батьком по борозні.

"To скільки клясів Данило скінчив?" — спітав цього разу в батька. Батько відповів. "Ta ж

ЗУСТРІЧ ОДУМ-У США І КАНАДИ ПРИСВЯЧЕНА 800-РІЧЧЮ ПОЛТАВИ

в і д б у д е т с я

1-го і 2-го вересня 1973-го року в Чікаго, Іллінойс, США

ПРОГРАМА ЗУСТРІЧІ

СУБОТА, 1-го вересня:

1. Міжфілійні спортивні змагання
2. Концерт в школі Шопена при Rice & Campbell — 7-ма год. вечора
3. Вечірка для одумівців — дім ОДУМ-у, 2516 W. Division St.

НЕДІЛЯ, 2-го вересня:

1. Богослуження в катедрі св. Володимира при Cortez i Oakley
2. Одумівський обід в домі ОДУМ-у
3. Дозвілля — екскурсія по Чікаго та ін.
4. Бенкет — 6 год. вечора в MONT CLARE BANQUET HALLS,
2957 N. Harlem Ave.
5. Забава

Докладніші інформації можна дістати в філіях ОДУМ-у.

**ЗАКЛИКАЄМО МОЛОДЬ ТА ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО
БЛИЗЬКИХ ОКОЛИЦЬ ДО МАСОВОЇ УЧАСТИ В ЗУСТРІЧІ ОДУМ-У!**

ви вже раз питали", — дивується мати. "Не твоє діло, я в Павла питаю". — Він певно думав, чи не багато це шість кляс, щоб я бува не повіявся до міста, і чи не мало, щоб в установі мене не ошукали. — "Я думаю, що з Данила таки буде хазяїн", — казав він батькові. Дід був скupий на компліменти, і це був чи не єдиний на мою адресу, що я від нього почув. Коли хтось зауважив, що по-українському є господар, а не хазяїн, то він відповів, що хазяїн є над усім, а господиня в хаті. Хазяїн вище на рангу від господині.

Ще далеко до весни він приходив до нас і нагадував, що нам треба поїхати в Чистяково і знайти коваля. — Батько доводив, що до весни ще далеко. — "Ні, не далеко. Цього року весна буде рання, по деревах і воронню бачу." — Вони оглядали в повітці плуг, борони, бричку, а в конюшні нашого єдиного коня (пізніше ми в румінів виміняли за різні речі ще одного). — "Ану, Павло, піdnimi ногу коневі, подивлюся чи добре підкутий". — І батько піdnімав. Перевершивши все у нас, дід йшов до іншого сина.

Обідаючи, чи вечеряючи, він випивав за одним духом склянку самогону. Набирає у велику ложку (яку сам зробив) борщу, розтирав у ній стручок червоного перцю і, випивши, кректав, нюхав окраєць хліба й казав: — "Ну ж і гіркий перець". — Він не курив. Казав, що тютюн і горілку видумали комісари, щоб задурманювати людей. Але одну випити можна.

До нас приїжджали в гості мої дядьки, що працювали на шахтах. Говорили з дідом на політичні теми. Дід обстоював німців, а дядьки, що краще знали німців і краще орієнтувалися в політиці, розказували дідові які справді німці є, та що вони для нас готують. Дід не погоджувався і доводив протилежне. Я сидів на печі, звісивши ноги на лежанку, і був по стороні діда. Дід був за німцями, тому що вони були проти комуністів і дали йому хоч небагато землі. А я був за німцями, бо дід був за ними. Ні я, ні дід не знали, що вони нам та іншим народам готують, а де-кому вже й приготували. Батько мій в політиці зберігав суверій невтруалітет. Лінія фронту проходила по річці Міусі, і в тихі ночі було чуті

навіть кулеметну тріскотню. Проте діда це не лякало. Він робив пляни на 10-15 років наперед. Кожної ночі над хуторами, поблизу фронту літалиsovетські літаки. Їх називали "кукурузниками", певно через те, що вони дирчали, як дерка, що нею дерли кукурузу: дрр, дрр, дрр... Вони розвішували "свічки", по них били німецькі зенітки трасуючими кулями, але не попадали. Дід дивувався, чому ні одного не зіб'ють, бо ж ми не чули, щоб хоч одного збили. "Це певно тому, що темно", — піджазував я. — "От, якби вдень вони прилетіли!" — "Вдень, кажеш, та я вдень оцію ковінкою дюжину можу збити", — нахвалявся дід. І я вірив, бо думав, що як дід сяде в городах за вільхами, а літак летітиме низько, то може й збити цливши ковінкою в пропелер. Не дюжину, але одного таки може збити.

Дідові невістки говорили по-російському. Це його обурювало. — "Що ви мені на хутір понавозили!" — кричав він до синів. Він сварився з невістками, перекривляв їх.

Та ось закуріли дороги. Потяглися довгі валки біженців. Дід теж "відступав". — "Не можу я залишатися, щоб та нечиста сила правила мною", — показував він ковінкою на схід. До Дніпра він не сідав на воза, цілий довгий день ішов за ним. "Покутую", — казав він. Я й досі не знаю, що він цим хотів сказати. Він ішов за возом і підганяв теля, хоч теля не треба було підганяти, бо воно й так йшло за коровою. (Теля треба берегти, бо поки ми туди та назад, то Цюбці буде корова, тобто його зятеві). До Дніпра він вірив, що ми повернемося на хутір. Але як перейшли Дніпро, скинув солом'яного бриля, сказав, що пропало все на світі, змахнув слізую й сів на воза. В Нововознесенську на Бузі наші дороги розійшлися. Він поїхав із зятем. Вирішив дід, що той найбільше потребує його допомоги, бо не мав зять сичів, а на дівчат дід дивився скептично. — "У Павла допомога вже є", — говорив дід, маючи на увазі мене й брата мого.

Недавно приснився мені дід. Наче пливе він в тумані чи хмарі, я бачу його тільки по пояс: в білій сорочці, голова й борода теж білі. Він підвів ковінку, погрозив мені нею і промовив: "Не опогань нашого роду". — І поплив у тумані...

Не опоганю, діду! А що повія вся я світами, то не з моєї провини, і ви простіть мені за це.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У ч. 211 "М. У." у рубриці на пресовий фонд "М. У." подано, що танцювальна група "Веснянка" пожертвувала 5 дол. Це помилка — пожертвувала вона 50 (п'ятдесят) доларів.

На стор. 17 переплутано підписи під знімками.

Просимо вибачити нам ці недогляди, — Ред.

Проведіть свої вакації
цього літа в

SPARROW BEACH LODGE

в околиці МУСКОКА, приблизно 100 миль від Торонто, біля одного з кращих безпечних озер цієї околиці — Sparrow Lake, на гарному спокійному півострові.

В "Sparrow Beach Lodge" Ви і Ваші діти зможете гарно провести свої вакації серед українського оточення. Власники оселі плянують спеціальні заняття для дітей.

За інформаціями звертайтесь до:

Петра Родака

12 Minstrel Dr. — Toronto, Ontario
M8Y 3G4
Tel. 255-8604

або

Івана Мачули

17 Glen Meadow Ct. — Toronto, Ontario
M9W 5B9
Tel. 622-4385

Увага!

Увага!

З огляду на те, що за останніх кілька років кошти друку журнала, виготовлення кліш, поштова оплата та інші видатки збільшувались декілька разів, а видавництво "Молода Україна", довго стримуючись від підвищення передплати, опинилось у тяжкому фінансовому стані, ми змушені нарешті піднести передплату на наш журнал, на 1 дол. річно.

Умови передплати будуть змінені з 1-го вересня ц.р.

Повідомляємо про це заздалегідь, щоб уможливити передплатникам продовжити передплату, а боржникам розрахуватись, ще за теперішніми цінами.

Одночасно прохаемо всіх передплатників в США, по можливості, надсилати всі грошові розрахунки за "М. У." нашому представникові в США п. О. Коновалові.

Mr. Alex Konoval

811 S. Roosevelt Ave.
Arlington Heights, Ill. 60005, U.S.A.

Іому можна надсилати різні чеки.

Видавництво "Молода Україна"

Сторінка молодих авторів

ЗАХОПЛЮЮЧИЙ ТВІР

Недавно австралійська філія Об'єднання Українських Письменників "Слово" видала роман Бориса Антоненка-Давидовича. З післямови Дмитра Чуба читач може довідатися про велику працю та доробок автора роману. Зручний розмір книжки, 6 х 5, на 263 стор. дозволяє носити її при собі, бо з нею, справді, тяжко розлучатися, ніс дочитавши.

Книжка ця з'явилася тут завдяки невтомному ентузіастові друкованого слова Д. Нитченка та тим, хто допомагав йому в цьому. Роман читається легко, написаний він добірною українською мовою.

Роман, "За ширмою" — це сумна розповідь про вічну проблему "Батьки й діти". Олександр Постоловський, молодий доктор під час війни попадає в халепу. Його обвинувачують у зраді батьківщини, але пізніше реабілітують. По війні він з дружиною українкою-перевертнем та двоюрічним сином поселюються в Узбекістані. Згодом до них переїжджає докторова мати, покинувши насижені, любі місця в Україні. За браком місця, мати дістає куточек у синовому кабінеті, поставити своє ліжко- "розкладушку", який затулила ширмою.

Мати почувається самотньою з непривітною невісткою серед чужих людей. Вона шукає з ким би могла поділитися своїми думками і жалем.

Одного разу, йдучи додому, доктор почув голос матері на городі. Він здивувався, що не знаючи тутешньої мови, вона з кимось розмовляє. Він підійшов близче і побачив: край грядки сиділа на землі його мати. А насупроти неї лежала безпритульна сука, яку всі знали, і втупивши в обличчя матері своє єдине око, слухала: "А тепер Костика нема (старшого сина). І Сашко став тепер зовсім не той... Ні, не той, що колись. Не бійся Жучко! Не бійся собачко! Її нема (невістки), вона поїхала. А от як повернеться і буде вдома, то краще не приходить тоді, Жучко".

Тяжко було синові слухати все це.

Після того випадку на городі, доктор наказав сторожеві лікарні: "Чорної суки, Ісмаїле, не бий. Нехай ходить".

Прив'язалася стара мати до тої страшної собачки, бо вона була єдиною істотою, якій могла розповісти про свою печаль. А тварина уважно її слухала, ніби розуміла материне горе, і сама відчувала якийсь захист: щоб не помітила невістка, мати годувала її, а сука, замість з'їсти самій смачніший шматок, несла його своїм цуценятам.

Автор розповідає про щоденне життя і турботи своїх героїв: заробітку доктора не вистачає, щоб давати молоко виснаженій матері, бо воно задороге; дружина доктора, щоб дістати чорних ни-

МІСЯЧНИЙ ЕТЮД

Ще й досі вчувається
Стогін старого млина.
Ще й досі вчувається хлюпіт води,
Що вмивається колесо.

Дитячі гри далеких літ
Єднали їх,
І спогади снувалися навколо них,
Навколо млина.
Повномісячна ніч
Із ласкавими зорями
У шепоті листя
І сюрчанні цвіркунів
Стелила їм шлях.

На ясному дзеркалі води
Скинулась риба.

"— Глянь, — тихо мовив, схилившись, —
Як там розсипалася срібна луска"...

Дихнуло прохолодою.

А місяць голубив їх
Навівав дивні чари.
І вони пили їх,
Ті п'янкі хвилини кохання,
Кохання неповторного,
Що не в'яже, не загадує.
А коли прокинулось сонце,
Місячні чари зникли.
То був лише сон,
Що двоє снили,
Щоб забути.

Наталка САНДУЛ

ток, обходить увесь Ташкент, а купити справжньої чайної ковбаси — велике щастя для родини.

Автор роману тримає читача до кінця книжки в напрузі, викликаючи різні емоції: жаль, сум, любов, ненависть. Все це пробуджує у читача гордість, що він теж належить до тієї чудової країни, до якої належала бідна докторова мати. Особливо зворушливо автор змалював самовідану любов матері до сина Сашка, що перевантажений роботою вчасно не подбав про її здоров'я. Захворівши на пістряка, вона уникала зайво турбувати сина-лікаря, бо ж той, бідний Сашко, не має спокою ні вдень, ні вночі. Всі його потребують. І вона собі думала: колись Сашко дасть їй якогось порошку, то ій легше стане.

Прочитавши ту книжку, читач відчуває, ніби він став кращим, шляхетнішим, і мимоволі постає думка: Чому Пастернак, а не Антоненко-Давидович, є лавреатом Нобелівської нагороди?

Хочеться порадити читачеві, щоб прочитав цей твір двічі: перший раз — дати повну волю емоціям: сміятися та плакати, а вже другим разом — читати, аналізувати кожну думку автора, а разом з тим, і самого себе: чи був би ти таким, як доктор Сашко, до найдорожчої істоти в світі — матері, що не вимагає жодної заплати за свою лю-

(Далі на стор. 17)

РІВНОПРАВНІСТЬ ЖІНКИ

Питання рівноправності жінки виникло у Франції, як наслідок ідей таких філософів, як Руссо та Вольтер. На французькому терені перші стежини в цьому напрямі протопали такі відомі письменниці, як Жорж Занд і Мадам де Сталь. Їхні ідеї поширились по цілій Європі, а вплив їхній досягнув і меж України. Тут їх підхоплює український письменник Іван Франко. Власне, юному ми завдачуємо пробудження свідомості українських жінок того часу. І. Франко мав на меті освідомити український народ та підвищити рівень його культури. Для досягнення цієї мети юному треба було співробітників. Він покладав свої надії на українських жінок, які на його думку мали всі дані на те, щоб зайнятися такою працею. Тому він і висунув питання рівноправності жінки та її участі у громадському житті.

На погляд Франка рівноправність жінки була явищем не тільки бажаним, але й потрібним. Він інакше ставився до цього питання, ніж більшість чоловіків того часу. Він твердо дивився на речі і не боявся, що роль чоловіків у суспільстві буде зменшена. Франко вважав, що жінка — це інтелігентна і думаюча істота, яка мусить брати на себе відповідальність за те, що діється в світі.

Він здавав собі справу, що не легко буде жінці дістати визнання повновартісної людини і що досягненню цієї мети будуть протиставитися, як самі жінки, так і чоловіки. Але саме через це досягнення цієї мети буде більш цінним. Франко доклав багато зусиль, щоби допомогти жінкам здійснити ці намагання, бо вірив, що тільки при їхній допомозі можна поліпшити майбутнє українського народу. Рівноправність жінки прискорила б розвиток загальної освіти українського народу та поставила б його на вищий рівень.

При кожній нагоді Франко обстоював жіночі права, і цю його прихильність видно було також і в ставленні до цієї проблеми й української радикальної партії, до якої він належав і провідним діячем якої він був. Він невтомно заохочував жінок до письменства та забезпечував їх потребами матеріалами. Завдяки Франкові з'являються на українському літературному обрії такі визначні жінки, як Наталія Кобринська, Олена Пчілка, Уляна Кравченко, Климентія Попович-Боярська та ряд інших. Завдяки його моральній підтримці було організовано перше в Галичині товариство українських жінок (руських жінок), яке найбільше прислужилося жіночому рухові виданням жіночого альманаху в 1887 р.

Власне Франко був тим, хто переконав українських жінок, що вони мусять бути не тільки жінками і матерями. Це переконання не виникло лише під впливом його соціалістичного світогляду, але радше як наслідок його гуманності та віри в те, що поняття про нижчевагітість жінки є застарілі та не реальні. В цьому бачимо його велике зрозуміння змагання жінок за свої права та прихильне ставлення до жіночого руху взагалі.

Олена ДЕМ'ЯНЧУК
Молодіжна Секція СУЖК

ЛІТЕРАТУРНІ КОНКУРСИ ОПДЛ

1. З метою виявити молоді літературні таланти серед нашої молоді та заохотити їх вклопитися в процес розвитку українського мистецького слова, Управа Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді (ОПЛДМ) ім. Леоніда Глібова проголошує

"КОНКУРС МОЛОДОГО ПЕРА"

Учасниками конкурсу можуть бути автори у віці від 18 до 25 років життя. Тема твору мусить заторкувати проблеми сучасного життя нашої діростаючої молоді. Жанр твору довільний: оповідання, нарис, репортаж, драматичний етюд, скетч, або віршована поема.

Нагороди:

1-ша нагорода — \$100.00 фундації пані Лесі Бризгун-Шанти, яка передала спеціально на ту ціль одержану нею нагороду на 12 Конкурси СФУЖО за оповідання "Кам'яна Мушля".

2-га нагорода — \$50.00

3-тя нагорода — \$25.00

Реченець конкурсу: 31 грудня 1973 р.

2. Идучи назустріч зацікавленням нашої молоді та бажаючи збагатити тематику нашої літератури, ОПЛДМ рівночасно проголошує

КОНКУРС

на повість або роман розміром 150 сторінок машинопису з науково-фантастичною або пригодницькою тематикою для юнацтва від 12 до 16 років життя.

Нагороди:

1-ша нагорода — \$500.00

2-го нагорода — \$300.00

3-тя нагорода — \$200.00

Реченець конкурсу: 31 липня 1974 р.

Конкурсові твори треба надсилати в трьох примірниках машинопису друкованого через інтервал. Головні герої творів мусуть бути українці. Кожен твір треба позначити псевдо-гаслом. В окремому конверті мусить бути подане псевдо-гасло і правдиве ім'я, прізвище та адреса автора твору, як також літературний псевдонім, якщо такий є. *Нагороджені твори залишаються власністю авторів.*

Склад жюрі обидвох конкурсів буде проголошено пізніше.

Твори присилати на адресу:

Nashym Ditiam — OPLDM

c/o St. Mary's Credit Union

278 Bathurst St.

Toronto, M5T 233, Ont., Canada

За Управу ОПДЛМ:

Ольга Мак — Голова Стефанія Гурко — Секр.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 11.5.1907. Засновано Українське Наукове Товариство в Києві, об'єднання українських науковців, метою якого був розвиток і популяризація різних галузей науки. В т-ві були секції: історична, філологічна, природничо-технічна, медична, а також комісії: статистично-економічна, етнографічна і мовна. Видавало "Записки Українського наукового товариства в Києві". У 1921 р. т-во ввійшло до складу АН УРСР.
- 16.5.1648. Перемога гетьмана Богдана Хмельницького над поляками в урочищі біля річки Жовті Води, притоки Інгульця. Тут зустрілося військо Хмельницького з польським під проводом Стефана Потоцького. Не витримавши натиску укр. війська, поляки стали тікати, але в тил їм заскочили татари, тоді спільніни Хмельницького. Потоцький запросив миру. Хмельницький, діставши від поляків всі гармати і клейноди, відпустив їх.
- 18.5.1917. У Києві відбувся Перший Всеукраїнський Військовий З'їзд, на якому було понад 700 делегатів. Цей з'їзд вибрал Військовий Генеральний Комітет, що складався з 18 осіб. Завданням комітету було — разом з Центральною Радою творити укр. військові частини і об'єднувати їх в українську армію. Головою Військового Генерального Комітету був обраний Симон Петлюра.
- 22.5.1861. Похорон Тараса Шевченка на Чернечій горі під Каневом.
- Т. Шевченко помер 10 березня 1861. Зважаючи на бажання поета бути похованним в Україні, його тимчасо поховано на Смоленському кладовищі в Пе-

тербурзі. В кінці квітня 1961 р. одержано урядовий дозвіл на перевезення праху Шевченка на Україну. 26 квітня домовину викопали, поклали в спеціальну свинцеву труну, накрили червоною китайкою і повезли в Україну. По дорозі останки поета зустрічали тисячі людей. Повіз з домовою, заквітчаний вінками і квітами, прибув до Києва 19 травня. Студенти випрягли коней з повозу і самотужки везли домовину більше як 5 кілом. до церкви. З Києва труну з останками Шевченка перевезли пароплавом до Канева. 22 травня 1861 року поета поховано на Чернечій горі. Селяни і студенти кілька днів насипали могилу. А народ все прибував вклонитися праху покійного.

- 25.5.1926. Загинув Симон Петлюра, Головний Отаман Війська Української Народної Республіки. Застрілив його кількома пострілами в Парижі на вул. Расіна більшовицький агент Шварцбарт нібито з помсти за жидівські погроми, хоч насправді Петлюра був рішуче проти них. Поховано його на цвинтарі Монпарнас у Парижі. З іменем Петлюри пов'язана збройна боротьба укр. народу за свою державність у 1917-21 р.р. Для ворогів України Петлюра, "петлюрівці", "петлюрівщина", стали означенням змагання укр. народу визволитися з-під російського панування, боротьби його за незалежну укр. державу.
- 31.5.1223. Перша битва старокиївських князівських дружин з татарським військом Чінгісхана над річкою Калкою. Через те, що не було політичної єдності і згоди між Мстиславом Удатним, Данилом Галицьким та іншими князями, їхні дружини зазнали поразки.

ЗАХОПЛЮЮЧИЙ ТВІР

(Закінчення зі стор. 15)

бов до дітей. Материнська любов, мов той промінь сонця. *"Ти його отримаєш задурно, але не купиш за гроши".*

Аналізуючи написане, вчився чудової української мови. Може, пощастиТЬ видати тут ще іншу цінну книжку того ж автора — *"Як ми говоримо"*.

Варто кожному українцеві мати цю прекрасну книжку. Купуючи її вшановуємо автора за його любов до батьківщини, до свого народу, та віддаємо тим, хто своєю жертовною працею випустив у світ це видання.

Олександр ЄРЕМІЄНКО
Австралія

Вірні друзі помічають твої недоліки і звертають на них твою увагу. Невірні друзі помічають твої недоліки... і звертають на них увагу інших.

Великим думкам і в маленькій голові знайдеться місце.

Сон — найприємніший спосіб скорочувати своє життя.

Від частих схвалювальних поплескувань по плечу людина стає меншою.

Людина — найшляхетніше створіння в світі, якщо їй не трапиться нагода стати твариною.

І зло робить добро, коли помирає.

Іжак сам собі не обломить колючок.

Не кожен може втрутатися в свої справи.

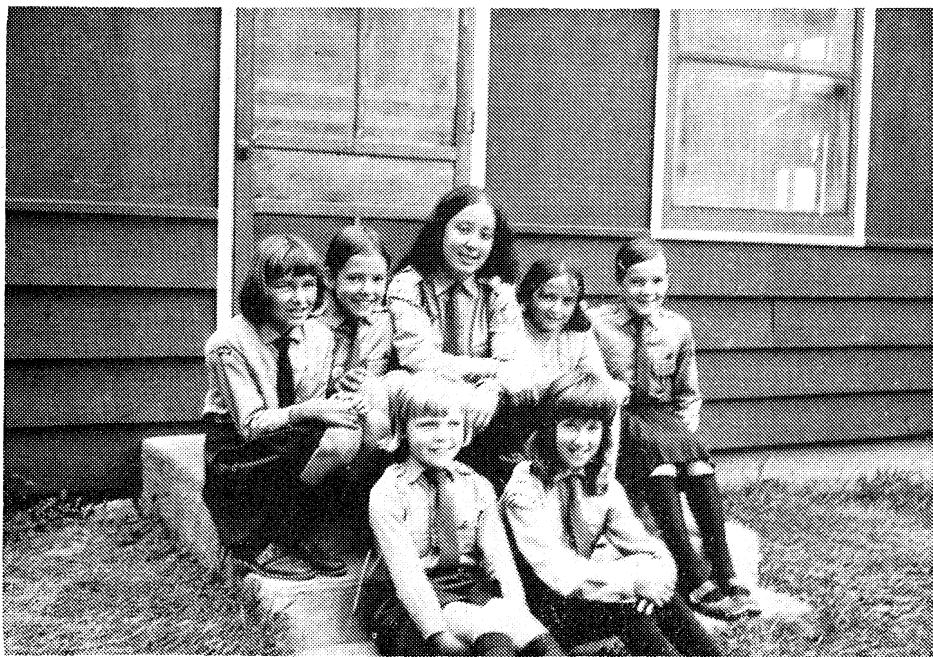
Твердить, що вищий за мене на цілу голову. Неправда — лише на одне обличчя.

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

Нова управа філії ОДУМ-у Чікаго

Зліва направо, сидять: Любія Петренко, Віра Коновал, Володимир Косогор (голова філії), Катя Ковальчук і Євгенія Косогор.
Стоять: Микола Сідельник, Василь Вестеровський, Олексій Коновал, Василь Коновал, Віктор Войтихів, Іван Деркач і Олексій Пошиваник.

Рій "Летючі миші". Виховниця — Галія Гайова.
Табір ОДУМ-у, Міннесота 1972.

ВСЕОДУМІВСЬКИЙ З'ЇЗД СТАРШИХ ВИХОВНИКІВ ОДУМ-У

У суботу, 21 квітня 1973 року в Лондоні, Канада, відбувся з'їзд старших виховників ОДУМ-у Німеччини, Канади і США. На ньому після звітів членів ЦК ОДУМ-у та голів Кошів Старших Виховників вибрано постійні комісії при ЦК ОДУМ-у, які дбатимуть за видавничу діяльність, табори, опрацювання виховних матеріалів, підготовку членства до одумівських проб та ін.

Олексій Пошиваник, голова комітету одумівської зустрічі, присвяченої 800-річчю Полтави, що відбудеться 1 і 2 вересня 1973 року в Чікаго, звітував про підготовку до зустрічі та її програму.

Нову управу ЦК ОДУМ-у вибрано у такому складі: Юрій Криволап — голова, Віктор Педенко — перший заступник та організаційний реф, Іван Павленко — другий заступник та референт юнацтва, Євген Кальман — секретар, та Вадим Вакуловський — скарбник.

В Україні і далі тривають безпідставні присуди і переслідування ос.іб, які домагаються прав, які дає їм конституція. В обороні засуджених і переслідуваних вислано від делегатів з'їзду телеграму до Генерального Секретаря Об'єднаних Націй та урядів США і Канади.

ПОСТИЙНІ КОМІСІЇ Ц.К. ОДУМ-У

Ідеологічно-проблематична

Павло Лимаренко — голова
Євген Федоренко
Анатолій Лисий
Микола Мороз
Олексій Шевченко
Олексій Коновал
Микола Француженко
Леонід Ліщина

Видавнича

Євген Кальман — голова
Радим Вакуловський
Олексій Коновал
Олексій Шевченко
Микола Гавриш
Олексій Пошиваник
Володимир Коржанівський

Методична

Лідія Китаста — голова
Михайло Смик
Дарія Лиса
Іван Павленко
Микола Валер
Іван Піддубний
Михайло Муха
Алла Гавриш

Одумівські зустрічі

Олександр Харченко — голова
Вадим Вакуловський
Олексій Пошиваник
Антон Філімончук
Віктор Войтихів
Раїса Ліщина
Федір Бойко
Ігор Ромас
Валентина Родак
Еіктор Педенко

Статутова

Олексій Шевченко — голова
Леонід Ліщина
Іван Павленко

Таборова

Юрій Іхтіяров — голова
Леонід Ліщина
Іван Павленко
Іван Данильченко
Дарія Лиса
Петро Гурський
Антон Філімончук
Лідія Тарасенко
Віра Коновал
Раїса Іхтіяров

Господарча

Вадим Вакуловський — голова
Іван Данильченко
Микола Співак
Іван Гладун
Катерина Щербан
Павло Коновал

Стипендійна

Свєн Федоренко — голова
Вадим Вакуловський
Віктор Войтихів
Ніна Вусата

Номінаційна

Олексій Пошиваник — голова
Петро Родак
Дарія Лиса

Резолюційна

Олексій Коновал — голова
Марія Бойко
Анатолій Лисий
Еіктор Педенко

Мандатна

Вадим Вакуловський — голова
Надія Цибенко
Василь Вестеровський
Примітка: Згідно параграфу 22-го Правильника Ц.К. ОДУМ-у — "Голова Ц.К. ОДУМ-у автоматично входить в склад усіх повинне зазначених комісій Ц. К. ОДУМ-у з правом голосу."

ТЕЛЕГРАМА ДО ООН

UQNY

Toronto, Ont., 22nd Apr., 1973

To the Office of the Secretary General

Kurt Waldheim, United Nations
New York City, New York

As Americans and Canadians, we are deeply concerned with the open violations of basic national human rights in Ukraine by the Soviet government. We are particularly alarmed by the flagrant repressions perpetrated against Ukrainian intellectuals, especially Vyacheslav Chornovil, Ivan Dzyuba and Valentyn Moroz, sentenced recently to many years of hard labour and exile. Hundreds of other Ukrainians have also been arrested and incarcerated for attempting to exercise their rights, guaranteed even by the constitution of the Ukrainian SSR (Article 105) and constitution of the USSR (Article 125), to protect the Ukrainian culture and way of life against forced russification and destruction.

We appeal to you and urge that you voice our protest at the United Nations forum, and use all possible channels to ensure the observation of the Declaration of National and Human Rights in the USSR. We also petition that you bring to the attention of the authorities of the USSR that the imprisonment of Chornovil, Dzyuba and Moroz, and many others, is a violation of the USSR's agreement with the international community.

A reply indication your course of action would be appreciated.

Ukrainian Democratic Youth Association

North American Conference Chairman: Kryvolap George, London, Ontario, Canada.

19-ИЙ З'ЇЗД ОДУМ-У КАНАДИ

У суботу, 17-го лютого ц.р. в одумівській домівці на 404 Батист вул. в Торонто відбувся дев'ятнадцятий з'їзд ОДУМ-у Канади.

Розпочато його о 10:30 ранку реєстрацією гостей і делегатів. Об 11-ій год. п-ні Раїса Ліщина відкрила з'їзд і попросила мікрофонного о. Дмитра Фотія прочитати молитву. Помолившись, о. Фотій, капелян ОДУМ-у, привітав учасників з'їзду та побажав їм якнайкращих успіхів у запланованій роботі. Голова уступаючої управи Раїса Ліщина запропонувала вибрati президію. До президії ввійшли: Віктор Педенко — голова, Вадим Корженівський — заступник голови, Маруся Бойко і Вадим Вакуловський — секретарі.

У залі є близько сорока осіб.

А чи пригадує хто з вас, шановні друзі, одумівські з'їзди в Торонто на початку п'ятдесятих років? — Тоді одумівські з'їзди відбувалися не в мансарді, а в просторій гімнастичній залі під катедрою св. Володимира, яку винаймали, щоб умістилися всі гості і делегати з'їзду. На тих з'їздах зачитувано привітання від УНРади за підписом Голови Виконавчого Органу, українські політичні організації та громадські установи присилали своїх представників. Всіх телеграм і привітів не читали повністю, щоб заощадити час, лише повідомляли хто, чи яка організація прислава привіт. Промову проголошував заслужений політичний діяч, після якої відбувалися жваві дискусії. У виборах до керівництва ОДУМ-у змагалися за позиції. Резолюції з'їздів зачитували повністю, як їх подавали резолюційні комісії. Ті резолюції ще й тепер можна прочитати на сторінках журналу "М. У." з тих часів. А час той двадцятилітньої давності...

Але вернімось до сучасного. Маруся Бойко прочитала протокол попереднього з'їзду, який відбувся в Монреалі. Його затвердили. Прочитано привіти з'їзду від Головної Управи СУЖЕРО та філії ОДУМ-у і ТОП-у в Монреалі. Раїса Ліщина привітала від ГУ ОДУМ-у в США, Микола Мороз — від торонтонської

філії. Вибрано мандатну і номінаційну комісії. До першої ввійшли: Н. Сандул, І. Ромас, до другої — Н. Цибенко та С. Харченко.

Віктор Педенко, заступник голови ЦК, привітав з'їзд в імені ЦК та сказав коротку промову, в якій підкреслив важливість нового статуту та зміни в одумівському житті, як наслідок нового статуту й одумівського правильника. Він також закликав одумівців енергійніше братися до активної праці, особливо тих, яких оберуть до Головної Ради коша Старших Виховників ОДУМ-у Канади.

Про життя й працю філії ОДУМ-у в Торонто звітував Микола Мороз. Філія має понад 80 членів, бере активну участь у культурному громадському і політичному житті українського Торонто.

Галія Радюк зачитала звіт монреальської філії. На запити про працю цієї філії відповідав Ігор Гомас. У філії понад 40 членів. Помітно пожвавлення роботи в ній, є перспективи на краще майбутнє. Короткі дискусії над звітом.

За роботу Головної Управи ОДУМ-у Канади звітувала Раїса Ліщина. Фінансовий звіт ГУ здала Надя Цибенко. Далі звітувала контрольна комісія, дискусії, уділення довір'я уступаючій управі. Звіт мандатної та номінаційної комісій.

До Головної Ради Коша Старших Виховників ОДУМ-у Канади вибрані: Петро Родак — кошовий, Віктор Педенко — перший заступник та організаційний референт, Леонід Ліщина — другий заступник та референт юнацтва, Олександр Харченко — секретар, Валентина Родак — культурно-освітній референт, Надя Цибенко — фінансовий референт, Леонід Сотник — референт зв'язків. Анатолій Терентів — референт спорту.

Після виборів промовляв новообраний кошовий інж. Петро Родак. Він подякував делегатам за довір'я і закликав усіх одумівців та членів ТОП-у до наполегливої праці для добра всім нам дорогої організації. Тому що його вибрали першим кошовим, він пообіцяв працювати якнайбільше

і домагатися допомоги і праці від інших.

Після закриття з'їзду відбулося чайне прийняття для гостей і делегатів.

О. Х.

СЕМІНАРИ ФІЛІЇ ОДУМ-У В ЧІКАГО

За новим статутом ОДУМ-у за працю та існування філій та ОДУМ-у, як ціlosti, мають відповідати старші виховники ОДУМ-у. Кожна філія має певну кількість старших виховників. У Чікаго старших виховників провідників, дорадників, учасників та кандидатів є 19 осіб. Філія, себто старші виховники мають дбати, щоб число старших виховників збільшувалося, а виховники нижчих ступенів старалися здобути ступень провідника.

На першому засіданні старших виховників Чікаго було ухвалено раз на місяць відбувати семінари для підготовки старших виховників, які мають здати першу чи другу пробу, щоб стати старшим виховником провідником. На такі семінари запрошуються старші виховники та члени старшого ОДУМ-у, що не мають ніяких ступенів виховника. Лекторами чи доповідачами таких семінарів мають бути насамперед старші виховники усіх ступенів.

Перший семінар в Чікаго відбувся 1-го квітня 1973 року в домі ОДУМ-у. Темою його була історія та ідеологія ОДУМ-у та історія філії Чікаго. Лекторами були Дмитро Грушецький, Павло Коновал і Олексій Пошиваник, модератором — Олексій Коновал. У дискусії брали участь: Віктор Войтихів, Микола і Андрій Скиба, Ліда Тарасенко, Оля Урденко,

Микола і Валя Сідельники, Параска Завертайло та ін.

6 травня відбувся другий з чергі семінар про українські політичні партії на еміграції. Модератор Василь Коновал у вступному слові поінформував, що на еміграції є дев'ять партій та кілька невеликих групок, відламків. Сім з них були розглянуті, крім Української Гетьманської Організації та Союзу Земель Соборної України — Селянська Партія, бо не могли знайти осіб, які могли б дати вичерпуючі дані про них. З часом про ці дві партії буде мова.

Дмитро Грушецький подав приступнім одумівцям вичерпуючі дані про історію та ідеологію УНДС (Український Національно-Демократичний Союз), УНДО (Українське Національно-Демократичне Об'єднання) та Українські Соціялістичні Партії. Олексій Коновал окреслив історію і програмові засади партії УРДП (Української Революційно-Демократичної Партії). Доктор Василь Маркусь, професор університету, розповів про три націоналістичні партії, а саме: ОУН (Організація Українських Националістів), мельниківців, бандерівців та "двойкарів".

Через те, що серед молоді часом постають думки, що українцям на еміграції не потрібно жодних партій, Олексій Пошиваник прочитав доповідь на тему "Чи потрібні нам партії?". Про УРДП і ОДУМ, їхню спільність, чи зв'язки між ними говорив Данило Завертайло. Після виступів доповідачів відбулася цікава дискусія. Деякі доповіді, прочитані на цім семінарі, будуть подані в пресі.

У неділю 29 липня 1973 р. на фармі "Київ" (біля Торонто)

відбудеться

СУЖЕРОВСЬКО-ДОБРУСІВСЬКА ЗУСТРІЧ

з українським громадянством в СОРОКОВУ річницю великого голоду в Україні 1932-33 років.

Програма ЗУСТРІЧІ буде оголошена пізніше.

Комітет

(332 Глен Парк Авеню, Торонто 19, Онт.)

РОДИННА ХРОНІКА

У 65-ЛІТТЯ В. ЛЕВЧЕНКА

У неділю 4 березня ц. р. о. прот. Микола Критюк відправив молебен за здоров'я Василя Левченка, господаря церкви св. Покрови в Монреалі, і теплим словом привітав його з 65-літтям. Церковний хор під диригуванням І. Козачка відспівав йому "Многая літа". Прийняття, що його влаштували церковна громада і жіноче т-во ім. Лесі Українки, відкрив голова церковної громади Василь Сойко, а молитву прочитав о. прот. М. Критюк.

Привітали ювілята: від церковного хору секретар І. Передерій, від жіночого т-ва голова Віра Вусата, від шкільного комітету Ірена Ковалів, від молоді заст. голови філії ОДУМ-у Ніна Вусата.

В. Сойко коротко розповів про життя В. Левченка дома і на еміграції, де він опинився під час II світової війни, вирвавшись з тaborів смерти військовополонених. По закінченню війни перевував у Зальцбурзі, Австрія. Якось, вислухавши службу божу в церкві св. Покрови при ДП таборі ч. 2, відчув, що його місце тут, при церкві. Маючи добрий тенор вступив до церковного хору під диригуванням І. Козачка, членом якого є і досі, крім того співав і співає у світських хорах: "Молода Україна" та "Україна".

В. Левченко віддано працює для церкви, щедро жертвує на неї — нещодавно дав на побудову іконостаса 1200 дол. Жертвуючи він і на інші громадські потреби, зокрема ОДУМ та пресу. Він передплачую кілька часописів, журналів, поповнює книжками свою домашню бібліотеку. Господарем церкви працює безкоштовно, лише має помешкання. За це його шанують і цінять.

Зворушений В. Левченко широко дякував присутнім за прийняття, вітання та подарунки і пожертвував на пресу, зокрема на "Молоду Україну" 25 дол. як знак 25 років перебування в Канаді.

Бажаємо щастя, здоров'я і багатьох літ п. В. Левченкові.

А. С.

СРІБНИЙ ЮВІЛЕЙ

3-го березня ц.р. в Ошаві, Онт., відбувся бенкет з нагоди 25-ліття подружнього життя Юрія та Олени Лисиків, який влаштували для них куми Михайло і Катерина Сімаговські, Ліда і Михайло Сеник та приятелі й знайомі. Гостей запрошено з близьких та даліших сторін. Було багато нових приятелів і кумів та колишніх співмешканців тaborу в Німеччині.

Двадцять п'ять років тому в таборі Фалькенберг, біля Гамбургу, Юрій та Олена з благословення батьків побралися. Весілля було скромне, але, як на той час і обставини, одним з найкращих. Молода пара пишалася юністю і красою, а особливо молодий "Жорж" — своїм русяним буйничевим чубом. Все те було двадцять п'ять років тому.

I ось вони в Канаді. Молода пара не марнуючи часу, переборювала всі труднощі нового життя. "Ta це ще не все, — зазначив господар прийняття Михайло Сеник. — Тим часом родина збільшувалась: першим з'явився Юрчик, за ним — Павлик, а потім — Антончик, пізніше — Ігорчик і нарешті — Алла, бо без дочки ж не обйтися".

Отець Тарас у своїй промові підкреслив відданість ювілятів церковно-громадському життю, п. О. Сосна розповів про нелегкий шлях п-ва Лисиків та значення єдності та посвяти один одному. Коротко, але цікаво п-ні Катерина Сірко (дружка Лисиків) розповіла про весілля ювілятів.

Зі зворушенням подякувавши всім присутнім, що так тепло ушанували їхній срібний ювілей, п-ні Лисик дякувала Богові за те, що дав їй здоров'я і змогу бути частиною української громади та православної церкви і силу виховати своїх дітей українцями. Потім вона звернулася до уявного образа Т. Шевченка: "Дякую і тобі, Тарасе Григоровичу, моєму постійному супутникові й провідникові, що своїми творами наочив і мене любити свій народ і свою Україну!"

Щирими оплесками вітали присутні ці слова, що в багатьох викликали слізози.

Бенкет тривав до пізньої годи-

ни, гости витанцювали до останнього такту музики

Ювілятам Олені і Юрію бажаємо в добром здоров'ї та задоволенні діждатися золотого ювілєю. Многа літа!

Михайло Сеник

У 60-ЛІТТЯ

У суботу, 3 березня до господи Григорія Хомича Кошарного в Лондоні зібралися родина-діти й друзі, привітати господара, не-втомного працівника на церковно-громадській ниві, скарбника церковної громади і СУЖЕРО, з 60-літтям з дня народження. Відзначити цю знаменну дату зібралися гості зблизька і здалека: Торонто, Ст. Кетерінса, Брандфорда.

Віктор Григорович, син ювілята, вітаючи батька, побажав йому щастя, здоров'я та багатьох літ і дякував за допомогу йому і братові у досягненні вищої освіти та за добре поради в житті. Від гостей вітала п-ні Г. Володченко і з побажанням здоров'я та довгого віку вручила ювілятові подарунки від гостей, що склалися на нього. Ф. Підопригора привітав від громади і СУЖЕРО. Відспівавши господареві "Многа літа!", присутні бавилися допізна. П-ні О. Співак і п-ні Г. Володченко провели збирку на пресу, з якої виділено "Молодій Україні" 9 дол. Збирщикам і жертвів з щира подякою. Прощаючись, гости бажали ювілятові здоров'я і наслаги у дальшій праці для громади.

Ф. П. П.

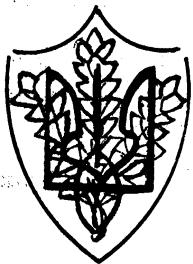
НА НЕВ'ЯНУЧИЙ ВІНОК

У першу річницю смерти світлої пам'яти Луки Огородника, зразкового українця і прихильника української молоді, відбувся поминальний обід, на якому зібрано 24 дол. на пресфонд "Молодій Україні", як нев'янучий віночок на могилу покійного.

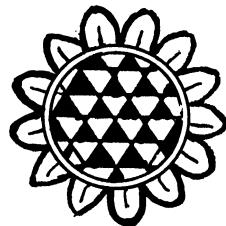
Зложили пожертви: дружина покійного Анна — 10 дол., п-во Захарчинські, І. Приймак і М. Гаврилюк — по 3 дол., п-ні Н. Еобро, В. Лупул — по 2 дол., п-во Й. Одарич — 1 дол.

М. Гаврилюк

20. 4. 73, Ст. Кетерінс

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

Леся КЛИМЕНКО

МОЇЙ МАТУСІ

Принесу в подарунок мрію,
Що перлинами виграє,
Тільки зараз я розумію
Материнське серце твоє.

Прислухаюся і учуся
Усьому, що порадиш ти.
Мила, рідна моя матусю,
Як до мудрості важко йти.

Скільки бур, і вагань, і злетів
На дорозі нелегкій тій...
Не зустрінеш всього в поетів,
Не побачиш у барвах мрій.

Тільки ти, єдина, розкажеш,
Як уміють лиши матері.
І заснути пізніше ляжеш,
І піdnімешся до зорі.

Скільки світла у слові "мати"!
...Чую: донька мене гука,
Постпішаю її обняті,
І тривожно тремтить рука.

Незабутими диво-снами
Знов дитинство моє встає...
Лиш тепер зрозуміла, мамо,
Я велике серце твоє.

О. ПАРХОМЕНКО

ТРАВЕНЬ

Травень землю пишно вбрав,
Вицвів квіти поміж трав,
На килимах несходимих —
Ярих сходах і озимих
Теплим променем заграв.

Далі взяв решітко в руки
І, мов збіжжя золоте,
Сіє дощ на ниви й луки:
Хай усе росте й росте!

ПІВРІЧЧЯ НАШОЇ ПРАЦІ

Минуло півроку юнодумівської праці. Щоб відзначити її, провідники юного ОДУМ-у приготували "Овpen Гавз" в одумівській залі, при 404 Батерст вул. в Торонто, щоб батьки могли ознайомитися з діяльністю юних одумівців, побачити що ми зробили за цей час. Кожен рій приготував щось для своїх гостей, наприклад: рої "Ягуари" і "Варяги" загадували загадки, найменші одумівці "Ластівки" заспівали, "Червоні Маки" дуже гарно розповіли про червоний мак, про їхній гурток, та що зробили за півроку. Після формальної частини програми висвітлювали діяпозитиви з одумівської зустрічі, табору, та інші.

На цій збірці було оголошено прогульку до "Албіон Гілс". ОДУМ плянував катання на санках цілу зиму, але через всякі імпрези, як концерти, дівочі вечори, свята, нашу поїздку все відкладали. А як імпрези припинилися, то вже не було снігу, і ми поїхали на прогульку в дощ 11 березня. Наш автобус до "Албіон Гілс" відіїхав о десятій годині ранку. Було нас 60 юнодумівців та 7 провідників. Їхати було не дуже весело, бо поров дощ і не виглядало, що він перестане. Через годину автобус звернув на болотяну і безлюдну дорогу. Це означало, що ми приїхали в парк "Албіон Гілс". Непосидюча група дітей хотіла вийти з автобуса й походити по дощі. Виховники вийшли подивитися, де ми могли б перебути поки перестане дощ. Була лише одна можливість: сидіти в автобусі. Вони шукали іншої. Пан Ліщина, пан Лебединський та Михайло Строчук пішли шукати якогось будинку і таки знайшли. Всі в автобусі повеселішали, як почули, що ми будемо кудись іти. І так і сталося: ми йшли, і дощ йшов. Пан Ліщина послав старших хлопців заховати в парку листи. Кожен гурток мав свій лист, в якому було написано якесь доручення, але гурток мусів виконати. Щоб знайти ці листи, гурток мусів використовувати індіянські терені знaki. Це зайняття тривало аж до обіду. На обід ми мали січенки (гамбурги) та пампушки. Після обіду ми співали пісень, яких навчилися на літньому відпочинковому таборі. Михайло Строчук запропонував старшим дівчатам і хлопцям піти на прогульку, що вони й зробили. Як ви знаєте, "Албіон Гілс" гористий. і як ми пішли на цю прогульку, то в дійсності не ходили, а повзали по горбах, бо було мо-

кро й слизько. На прогульку з нами пішов і Петро в білому і довгому плащі. Якраз, коли Петро виліз на гору, сильний вітер розвіяв йому плаща, і хтось назвав Петра: "Привид Албіон Гілсу". Усі засміялися та пішли далі. Ідучи по горбах, лісах, болотах, водах та льодах мали мокрі ноги, синяки на колінах, мокре волосся, і добре змучилися, але всі ми були задоволені з цієї прогульки. Рої менших також ходили на прогульку, але не змокли так, як ми. Поверталися ми до Торонто досить тихо, крім хлопців, що сиділи в задній частині автобуса — їм дуже хотілося співати. Уже в Торонто, коло Блюр і Ранімід, п. Ліщина наказав усім співати. Хоч ми були мокрі й змучені, але співали. Поспівали й перестали, автобус став — ми приїхали. Шкода, що батьки не чули нашого співу, бо ми приїхали на півгодини раніше.

Віра Харченко
Рій "Червоні Маки"

ЗМАГАННЯ

У суботу, 7 квітня ц.р. відбулася гра у флоргокей поміж юними одумівцями 9-12 років з Лондону і Торонто. Гра була дуже цікава. Перший гол забило Торонто, але Лондон швидко вирівняв рахунок і забив ще три голи. Було видно, що команда з Лондону сильніша, але Торонто не піддалося і забило ще два голи. Рахунок був 4-3 на користь Лондону. Гра стала ще цікавішою. Лондон почав натискати. Кінцевий рахунок гри: 7-4 на користь Лондону. В грі відзначилися: Іван Близнюк і Володимир Співак з Лондону.

Рій "Ягуари"

"ЧЕРВОНІ МАКИ"

У березні ц.р. наш рій "Червоні Маки" та інші рої мали контест загадок. Нашим завданням було написати якнайбільше загадок. Муши з гордістю сказали, що завдяки працьовитим дівчаткам наш рій взяв перше місце. Я б хотіла, щоб і на другий раз наш рій "Червоні Маки" був на першому місці, а це можливе тільки при дружній співпраці. Я з захопленням читаю журнал. Особливо цікава сторінка Юного ОДУМ-у, де читаю про працю інших роїв. Також цікаві віршики й оповідання та загадки.

Ганнуся Корець
Рій "Червоні Маки", Торонто

ЯКИЙ ЕПІТЕТ?

Прочитайте слова і ви довідаєтесь, який епітет вжив Т. Шевченко у вірші "Сестрі".

Епітет — слово, що характеризує річ або особу.

ЗАГАДКИ

1. Від хати до хати йде, а в хату не заходить.
2. Нагодуеш його — живе, напоїш — помирає.
3. Хто вміє розмовляти всіма мовами?

ПРИКАЗКИ

Ти, москалю, добрий чоловік, та шинеля твоя — злодій.

Не випадає москаля дядьком величати.

"Мамо, злодій до нас лізе!" — "Дарма! Аби не москаль!"

Створив Бог Адама і Єву, а чорт підгледів та й створив москаля.

ВІДПОВІДІ НА РЕБУСА І ЗАГАДКИ В Ч. 211

прислав юнодумівець Тарас Ліщина

Ребус: Хто рано посіє, той рано пожне.

Загадки: 1. книжка, 2. папір і літери, 3. калина, 4. цибуля, 5. зуби.

Дякуємо тобі за співпрацю, Тарасе. Пиши нам ще. — Ред.

**

— Чому в тебе зав'язаний вузлик на хусточці?

— То мама зав'язала, щоб я не забула листа вкинути.

— І вкинула?

— Ні, мама забула його дати мені.

**

Мати. Коли ти бачила, щоб у мене були такі брудні руки, як у тебе?

Дочка. Але я ніколи не бачила тебе такою маленькою, як я.

ГУМОР

ЩО ПОРОБИШ...

Один французький лікар, повернувшись з Росії, зустрівся з Вольтером і став докоряти йому за перебільшенні похвали цій країні. З наївним виглядом Вольтер відповів:

— Що поробиш, друже мій! Я людина мерзляківата, а росіяни дарують мені такі чудові шуби!

ЩОБ НЕ БЕНТЕЖИТИ

Французький історик і мораліст Шарль Дюкло, бажаючи висловити свою зневагу до когось, звичайно говорив:

— Це передостанній з людей!

— Чому не останній? — запитували його.

— А щоб нікого не бентежити! Можливо, знайдеться хтось іще гірший!

КРИЛАТИ СЛОВА

Адамові діти — нащадки Адама, за св. Письмом першої людини на землі, рід людський.

Т. Шевченко у поемі "Сон" (1844) вжив цього вирази:

Усі на сім світі —
І царята і старчата —
Адамові діти.

Беатріче

Ідеалізований образ флорентійки Беатріче Портінари, яку великий італійський поет Данте Алесірі оспівав у своїй книзі "Нове життя" (1292).

У переносному значенні Беатріче — предмет чистого і вірного кохання.

Так, як Данте любив Беатріче
Як Петrarка Лауру любив,
Так люблю я тебе, моя пташко,
Хоч тобі я і серце розбив.
(О. Олесь. "Так як Данте любив Беатріче")

Ваал

У семітських мовах це слово означає "пан, володар".

У народів Стародавнього Сходу (фінікійців, сірійців, філістімлян та іні) Ваал — бог неба, сонця, родючості. Йому приносили також людські жертви.

Вислів "служіння Ваалу" вживався як визначення гонитви за матеріальними надбаннями і брутальними насолодами.

Хто на світі в честь Ваала
Віддає красу в наругу;
Я в душі ховаю тугу
За красою ідеала.

(М. Вороний. "Кредо")

СКЛАД ОДУМІВСЬКИХ РЕЧЕЙ

На цьому складі можна набути такі речі: одумівські сорочки різного розміру, починаючи від № 8, штани, спідниці і краватки, пілотки, спортивні сорочки (светшьорт) з написом, одумівські емблеми, різні відзнаки таборів ОДУМ-у та ін.

Тільки через Управи ОДУМ-у можна замовляти відзнаки і шнури для ройових, заступників виховників, бунчужних, старшого виховника (сеньйор), шнури для свистків, свистки і т. ін.

Можна також купити "Альманах ОДУМ-у" — 5 дол., "Порадник одумівця" — 5 дол., нариси Р. Рахманного — "Червоний сміх над Києвом" — 1.50 дол. і роман О. Лупія "Грань" — 3 доларі.

I. Коляска: "Education in Soviet Ukraine" — \$3.50 і "Two Years in Soviet Ukraine" — \$3.95.

Замовлення слати на адресу:

EXECUTIVE BOARD OF ODUM
SENIORS ASS'N OF CANADA
404 Bathurst St., Toronto 2-B, Ontario

Тяжке рішення

Під час перебування в Шотландії емір однієї арабської держави закохався в дочку фармера. Він звернувся до її батька з такою пропозицією.

— Дайте мені вашу дочку за дружину, а на взамін я вам дам стільки діамантів, скільки вона заважить.

— Я не можу вам відразу відповісти, — сказав заскочений батько, — почекайте кілька днів.

— Ви хочете подумати? — питає закоханий емір.

— Ні, — заперечив фармер, — я хочу її підгодувати.

ALEX ELECTRIC LTD,
ALEX SCHIDOWKA

Industrial — Commercial — Residential

London, Ontario

Tel: 439 - 6747

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1,

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

**ДОБІРНИЙ, ФАХОВО
ПРИГОТОВАНІЙ**

О Б І Д

З ПОВНОЮ ОБСЛУГОЮ,
ДЛЯ ВЕСІЛЬ, БЕНКЕТІВ
та інших прийнятт

JOE'S CATERING

**WEDDINGS, SHOWERS,
BANQUETS**

and OTHER RECEPTIONS

"THE BEST TREAT
and SERVICE"

Call 766-7471

J. WASIUK

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:

віталені, спалені, їдалені, холодильники, пральні машини, електричні і газові печі, телевізори, радіо.

423 COLLEGE STREET

Toronto, Ontario

Tel.: 364-1434

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Філія ОДУМ-у в Трентоні, США	\$10.00
Др. Криволап Юрій, Катонсвіл, США	6.00
Шепель Павло, Сомерсет, США	6.00
Приймак Іван, Ст Кетеринс, Канада	500
Еридин Іван, Торонто, Канада	5.00
Городчак Б., Оттава, Канада	5.00
Рац Микола, Філадельфія, США	5.00
Рая і Леонід Ліщина, Торонто, Канада, замість квітів на могилу сл. п. Олександра Тура	5.00
Леонід Ліщина, Торонто, Канада	3.00
Ходаченко М., Торонто, Канада	3.00
Діловський Панас, Рочестер, США	3.00
Сидорець Григорій, Трентон, США	2.00
Корець Ганнуся, Торонто, Канада	2.00
Бойко Федір, Оквіл, Канада	1.00
Кальман Євген, Черрі Гіл, США	1.00
Сотник Микола, Торонто, Канада	1.00

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Лупул Леонід, Ніагара-Он-Де-Лейк, Канада	4
Яремченко Борис, Лондон, Канада	1
Хоменко А., Морісвіл, США	1
Бойко Маруся, Оквіл, Канада	1

Жертводавцям і прихильникам
"М. У." — щира подяка!

Ред. й адмін. "М. У."

ГУМОР

— Не люблю я цього млявого полювання на зайців, куріпок: мені треба щось ефектне, потрібні хвильування!...

— Так поїхали на полювання зі мною. Вчора я поранив свого дядька і вбив двох своїх собак!

**

Один бондар так розхвалив свою продукцію:

— За воду не ручусь, а огірки залишаться!

**УКРАЇНСЬКА ФІРМА
ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ**

ALASKA Fuel Ltd.

425 JANET STREET

Toronto 9, Ontario

24-годинна скора і солідна
обслуга!

Чищення і направа форнесів
безплатна.

Телефонуйте вдень і вночі
на телефон: **766-3040**
Обслуга гарантована!

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів
НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН
як також різних фасонів
і коліорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

АРКА ЗАХІД

2282 BLOOR STREET WEST

Toronto 9, Ontario

Tel.: 762-8751

В нас можна набути книжки,
українські часописи та жур-
нали, пластинки, друкарські
машинки, різьбу та кераміку,
полотна, нитки і вишивки.

**Маємо великий вибір дарун-
ків на різні окazii.**

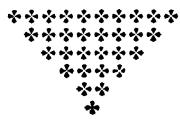
Просимо ласкаво нас відвідати!

**

Службовець — прибиральниці:
— Де пілюка зі столу? У мене
там були записані важливі теле-
фoni.

Ціна 50 центів
в США і Канаді

If not delivered please return to:
МОЛОДА УКРАЇНА
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ОПАЛОВА ФІРМА **FUTURE FUEL OIL LTD. & SERVICE STATION**

945 BLOOR STREET WEST
Toronto, Ontario

24-ГОДИННА СОЛІДНА
І СКОРА ОБСЛУГА!

Чищення і направа форнесів
безплатна.

Скористайте з доброї нагоди
і замовляйте оливу в нас

Наши телефони:

Tel. Office: 536-3551

Tel. Night: 762-9494

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить до 7% за заощадження
- Малі і великі, особисті і моргеджові позички
- Життєва асекурація на ощадження до \$ 2.000 позички до \$10.000
- Особисті чеки; чеки для подорожуючих
- Оплата за газ, електрику, воду і телефон
- 22 роки на службі Рідного Народу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ!
ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ в
SO-USE (TORONTO)
CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St., Toronto 2B, Ont.
Branch Office:

3338 Lake Shore Blvd.,
Toronto 18, Ont.

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“САМОПОМІЧ”

2351 West Chicago Ave., Chicago, Illinois 60622, USA. — Tel. HU 9-0520

- Кожна Ваша позика в "Самопомочі" коштує дешевше
- Оплачуємо кошти асекурацій за:
 1. Кожне ощадностеве конто до висоти 20 тисяч дол., з яких кожне забезпечене Федеральною Агенцією.
 2. Кожну позику (крім моргеджів) у висоті до 10 тисяч долярів
 3. Додаткове життєве забезпечення кожного щадника до висоти 2 тисяч дол.
- Даємо Студентські Позики, за які проценти платить держава
- Видаємо грошеві перекази та подорожні чеки
- Приймаємо оплати за газ, електрику, воду й телефон
- Платимо 5% дивіденти за Ваші ощадності квартально
- В новому приміщенні заїnstальовані для Вас огнетривалі скриньки.